БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 40 (16.123) • 16 февраль 1975 йил, якшанба • Баҳоси 2 тийин

«16 ҳайдов машинаси, 78 сеялка ва бошқа техника воситалари мавсумга шай» — Тўрақўрғон районидаги Карл Маркс номли колхоз аъзолари шундай мазмундаги рапортга имзо чекдилар. Улар районда биринчи бўлиб техника ремонтини тугалладилар. Суратда: биринчи участка механиги Т. Нажмиддинов, бош агроном М. Исроилов, устахона мудири Н. Тожибоевлар навбатдаги ишларни маслаҳатлашмоқдалар.

Ш. Осмонов фотоси.

1975 БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ЯКУНЛОВЧИ ЙИЛИ

БЕШ ЙИЛЛИККА ЗАРБДОР СУРЪАТ

Социалистик мажбуриятларни бажариш йўлида

МАРРАМИЗ — 50 ЦЕНТНЕР

Республика қишлоқ хўжалиги илғорлари қурултойида қабул қилинган социалистик мажбуриятларни қониқиш билан ўқиб чиқдик. Бу ҳужжат тўққизинчи беш йиллик якунловчи йили учун жанговар программадир, унда белгиланган вазифаларни шараф билан адо этишга муносиб ҳисса қўшиш ҳар бир пахтакор хўжалик, ҳар бир деҳқоннинг муқаддас бурчидир.

Колхозимиз ўтган йили 2.632 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 48 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтарди. Бу йил эса 50 центнерлик маррани кўзламоқдамиз.

Мажбурият қабул қилиш улкан ишнинг бошланиши ҳисобланади. Уни рўёбга чиқариш учун катта меҳнат, маблағ, техника воситаси, ўғит, сув талаб этилади. Биз кун тартибига оз меҳнат ва маблағ сарфлаб, кўп ва юқори сорт пахта етиштириш масаласини қўйдик. Оз сув билан катта майдонлардаги экинларни суғоришни ҳам унутаётганимиз йўқ.

Бу йил ҳам сув камчил бўлиш хавфи бор. Вазиятни ҳисобга олиб, пахта майдонларимизни яхоб сувига қондирдик. Кейинги ўн кунликда ёғингарчиликлар бўлди. Натижада нам янада кўпайди. Эндиги вазифа ер етилиши билан борона ўтказиш ёки чизеллаб намни тўла сақлаб қолишдан иборат. Тез кунларда шундай қиламиз.

Бизда маҳаллий ўғит тўплашга катта аҳамият берилади. Ҳар куни 1500-2000 тонна органик ўғит тўпланяпти. Ўғит тўплашга 53 та прицеп, 12 юк машинаси, кўплаб тележка ва 17 та погрузчик ажратдик. Кунлик графикнинг бажарилишини назорат қилиб боряпмиз.

Бригадаларнинг сафини саралаб ва тўлдириб чиқдик. Зариф Қурбонов, Ҳожи Саидов, Саъдулла Жафаров ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг аъзолари мўл ҳосилга пухта замин яратмоқдалар. Бу бригадаларда ҳозирдаёқ ҳар гектар ерга 15 тоннадан гўнг солинди. Шомурот Нуруллаев, Сафаргул Жумабоева, Болтабика Искандарова каби тележкачиларимиз далага органик ўғитлар ташиб чиқариш кунлик топшириғини анча ошириб адо этмоқдалар. Ҳар бир пахтачилик бригадасига тележкачилар ва шофёрлар бириктилган. Ҳар қандай шароитда ҳам гектар бошига камида 25 тоннадан органик ва минерал ўғитлар қоришмаси соламиз.

Устахонада ремонт ишлари авж олдирилмоқда. Ремонтчиларнинг иши икки сменада ташкил қилинган. Уларга чой ва иссиқ овқат қилиб берилади. Эҳтиёт қисмлар етишмаслиги аниқ. Лекин ички резервлар ҳаракатга келтирилса, етишмовчиликнинг олдини олиш мумкин. Ремонтчиларимиз мавжуд эҳтиёт қисмларининг «умри»ни узайтириш чораларини кўрмоқдалар. Ремонтдан чиқарилган тракторлар ва бошқа техника воситаларини махсус комиссия қабул қилиб олмоқда.

Механизаторлар, пахтачилик бригадаларининг бошлиқлари, сувчилар курсларда ўқитилмоқда. Ўтган йилги ишимиз якунлари таҳлил қилиниб, ютуқларни мустаҳкамлаш, камчиликларни тугатиш чоралари кўрилмоқда.

Бу йил республикамиз бўйича 5 миллион 200 минг тонна пахта тайёрлаш мажбурияти қабул қилинди. Ҳаммамиз бир жон, бир тан бўлиб астойдил меҳнат қилсак, бу мажбуриятни сўзсиз бажарамиз. Колхозимиз аъзоларининг мақсади умумхалқ ишига гектаридан 50 центнердан пахта олиб, муносиб ҳисса қўшишдир. Ҳалол меҳнат билан бу мақсадимизга эришамиз.

Искандар ДЎСОВ,
Боғот районидаги Нариманов номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

ШАРАФЛИ БУРЧИМИЗ

Совхозимиз янги ташкил этилган бўлиб, чорва моллари учун хилма-хил озуқалар етиштиришга ихтисослаштирилган. 1720 гектар майдонда озуқа экинлари ўстирамиз. Республика қишлоқ хўжалиги илғорларининг қурултойи очилиш кунига 300 гектар янги ер ўзлаштириб, қишлоқ хўжалик оборотига киритдик.

Қурултойда якунловчи йилда республикамиз бўйича 680 минг тонна сут, 234 минг тонна гўшт, 680 миллион дона тухум, 2 миллион 20 минг дона юқори сифатли қоракўл тери, 24,5 минг тонна жун етиштириш ҳақида юксак социалистик мажбурият қабул қилинди. Бу вазифаларни бажариш учун чорва моллар озуқа базасини бутун чоралар билан мустаҳкамлашимиз шарт.

Хўжалигимиздаги ички имкониятларни ҳисобга олиб, чорвачилик хўжаликларига 2.478 тонна кўк беда, 6.725 тонна маккажўхори пояси, 2.200 тонна дон етказиб беришга қарор қилдик.

Экин ерларимизни кузда чуқур шудгорлаб, ўғитлаб қўйганмиз. Шу кунларда далаларга кўплаб маҳаллий ўғит чиқарилмоқда, ердаги намни тўла сақлаб қолиш чоралари кўрилмоқда. Озуқабоп экинлар уруғини жамғариб, саралаб қўйдик. Универсал тракторлар, сеялкалар ремонт қилинди. Бўлим бошқарувчилари, бригадирлар ўқитилмоқда.

Якунловчи йилнинг юки оғир эканлигини яхши биламиз. Лекин ишчи кучи, техника воситалари ҳам етарлидир. Ҳар биримиз астойдил ишласак, ҳар қандай оғир юкни ҳам дадил кўтариб, манзилга тез етишимиз мумкин. Совхозимиз коллективи зиммага олган социалистик мажбуриятларини шараф билан адо этади.

Д. БЕКҚУЛОҚОВ,
Конимех районидаги Тельман номли совхоз директори.

БИНОКОРЛАРНИНГ 1975 ЙИЛГИ МАРРАЛАРИ

Республика бинокорлари тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилини, умуман, беш йилликни муваффақиятли тугаллаш учун ўз зиммаларига катта мажбуриятлар олишган.

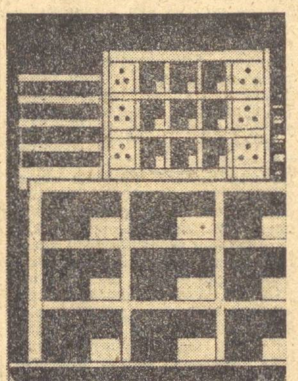

3 миллион 480 минг квадрат метр уй-жой биноси фойдаланишга топширилади.

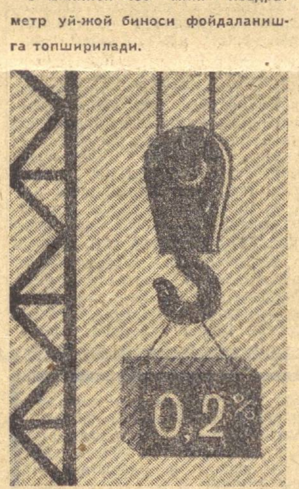

Қурилиш-монтаж ишлари қиммати планда мўлжалланганига нисбатан 0,2 процент арзонлаштирилади.

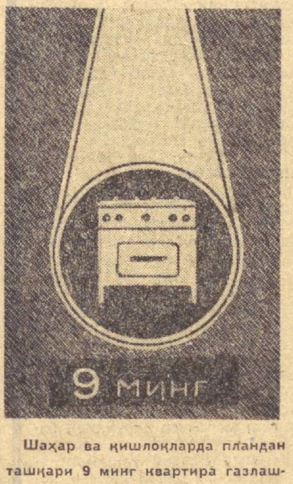

Шаҳар ва қишлоқларда пландан ташқари 9 минг квартира газлаштирилади.

ИНДУСТРИЯНИНГ ШАҲДАМ ҚАДАМИ

Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг маълумотларига кўра, республика индустрияси саноат маҳсулотини реализация қилиш юзасидан 1975 йил январь ойи планини 103,3 процент, меҳнат унумдорлиги бўйича 101,3 процент бажарди.

Беш йиллик якунловчи йилининг биринчи ойида пландан ташқари 29,8 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 10,9 процент кўпайди, меҳнат унумдорлиги 7,0 процент ошди.

Саноат маҳсулотини реализация қилиш ойлик планини Қорақалпоғистон АССР ва республиканинг барча областлари бажарди.

Қорақалпоғистон АССР, республика областлари ва Тошкент шаҳри бўйича планнинг бажарилиши ва саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришни ўстириш суръатлари қуйидагича бўлди: (биринчи стун — январь ойида маҳсулотни реализация қилиш планининг бажарилиш проценти, иккинчи стун — 1975 йил январь ойидаги ялпи маҳсулот 1974 йил январь ойидагига нисбатан процент ҳисобида)

Ўзбекистон ССР бўйича жами	103,3	110,9
Қорақалпоғистон АССР	107,9	118,9
Андижон	104,9	108,1
Бухоро	102,6	107,9
Жиззах	101,6	121,5
Қашқадарё	102,4	111,0
Наманган	106,7	113,3
Самарқанд	101,6	110,1
Сурхондарё	102,9	115,2
Сирдарё	107,9	131,7
Тошкент	103,2	109,8
Фарғона	102,6	107,4
Хоразм	102,6	113,4
Тошкент шаҳри	103,4	111,5

Қорақалпоғистон АССР саноат корхоналари пландан ташқари 1,5 миллион сўмлик, Андижон области 3,0, Бухоро 1,7, Жиззах 0,2, Қашқадарё 0,9, Наманган 3,1, Самарқанд 1,3, Сурхондарё 1,0, Сирдарё 1,5, Тошкент 5,1, Фарғона 3,6, Хоразм 0,6, Тошкент шаҳри 5,9 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилдилар.

Январь ойида пахта тозалаш саноати корхоналари 13,3 миллион сўмлик, енгил саноат корхоналари 4,2, озиқ-овқат саноати корхоналари 3,0, гўшт ва сут саноати корхоналари 2,0 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилдилар.

Республикадаги бошқа министрликлар ва идораларнинг корхоналари, шунингдек Иттифоқ қарамоғидаги индустрия планни ошириб бажаришга катта ҳисса қўшдилар.

Автомобиль ва темир йўл транспорти корхоналари ҳамда ташкилотлари халқ хўжалик юклари ташиш юзасидан ўз планларини ва социалистик мажбуриятларини ошириб бажардилар ҳамда республика саноат маҳсулотини реализация қилиш планининг муваффақиятли бажарилишига кўмаклашдилар.

Шу билан бирга айрим корхоналар планни тўла бажара олмадилар. Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати, Муборак газ заводи, Қўқондаги «Большевик» заводи, Самарқанд суперфосфат заводи, Фарғона химиявий тола заводи, Жиззах пластмасса трубалар заводи, Тошкент экскаватор заводи ва бошқа баъзи корхоналар шулар жумласидандир.

Бир қанча корхоналар гарчи ойлик планларини бажарган бўлсалар ҳам, лекин реализация қилинган маҳсулот ҳажмини ва ишлаб чиқариш ҳажмини ўтган йил январь ойидагига нисбатан камайтириб қўйдилар.

Партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари ҳамда хўжалик раҳбарлари якунловчи йил планлари ва юксак социалистик мажбуриятларини республикадаги барча саноат корхоналари муваффақиятли бажаришлари учун зарур чораларни кўришлари керак.

ҚУРИЛИШНИ ЮКСАК СУРЪАТЛАР БИЛАН ОЛИБ БОРАЙЛИК

Республикадаги қурилиш ва монтаж ташкилотларининг коллективлари капитал маблағларнинг самарадорлигини ошириш, объектларни жадал ишга тушириш соҳасида 1974 йилги муваффақиятларни мустаҳкамлашга ва беш йилликнинг якунловчи йилида ўтган йилги кўрсаткичлардан ҳам ўзиб кетишга аҳд қилишган. Бинокорлар ва монтажчилар Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, йиллик планни 29 декабргача бажаришга қарор қилдилар. Январь ойи давомида 1974 йилнинг январидагига нисбатан 12 процент кўп капитал маблағ ўзлаштирилди ва 8 процент кўп қурилиш-монтаж ишлари бажарилди.

Министрликлар ва идоралар январь ойида пудрат қурилиш-монтаж ишларининг планини қуйидагича бажардилар (процент ҳисобида):

(Биринчи стун — январь ойида бажарилган план, иккинчи стун эса, 1975 йилнинг январида 1974 йилнинг январига нисбатан процент ҳисобида).

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги	100,2	104,0
Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлиги	89,0	110,0
Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги	100,2	99,3
«Главташкентстрой»	101,0	102,0
«Узколхозстрой»	103,0	121,0
Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги	85,0	136,0
«Узглавводстрой»	100,9	112,0
Автомобиль йўллари қурилиши ва фойдаланиш министрлиги	104,0	104,0
«Главсредазирсовхозстрой» (Ўзбекистон ССР территорияси бўйича)	105	109,0

Қурилиш ва монтаж ташкилотлари коллективларининг вазифаси иш суръатини янада жадаллаштиришдан, биринчи кварталда ишга туширилиши лозим бўлган объектларнинг ҳаммасини фойдаланишга топширишни таъминлашдан иборатдир.

Қурилиш ва монтаж бўлинмаларининг бошланғич партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши учун ўз роли ва масъулиятларини оширишлари зарур. Мажбуриятлар ҳар ўн кунда, ҳар ойда, ҳар кварталда бажарилишига эришиш лозим.

Буюртмачи ташкилотлар февраль ойи давомида қурилаётган барча объектларни пул билан таъминлашни йўлга қўйишлари, ишга тушириладиган объектларга машина- ускуна ва материалларни ўз вақтида етказиб беришлари керак.

КПСС Марказий Комитетининг 1974 йил декабрь Пленуми ўртага қўйган вазифалар коммунистлар бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустрияси корхоналари қурувчилар, монтажчилар, лойиҳачилар коллективлари ва ходимларини капитал қурилиш планини ва белгиланган қувватларни ишга тушириш планини муддатдан илгари бажаришга сафарбар этишларини талаб қилади.

Бинокорлар беш йилликнинг якунловчи йилида зарбдорларча меҳнат қилишлари лозим.

ЯНГИ МАРРАЛАР САРИ

САМАРҚАНД, 15 февраль. (ЎзТАГ). Бугун шу ерда Самарқанд область қишлоқ хўжалик илғорларининг қурултойи бўлиб ўтди. Дала ва ферма меҳнатчиларининг 1974 йилги иш якунлари ҳамда беш йилликнинг якунловчи, 1975 йилги вазифалари тўғрисида Самарқанд область ижроия комитетининг раиси С. Ҳамроқулов доклад қилди. Қурултой иштирокчилари қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши самарадорлигини ошириш йўлларини муҳокама қилиб, 1975 йилга якдиллик билан социалистик мажбурият қабул қилдилар. Бу йил давлатга 530 минг тонна пахта сотиш, бошқа деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш белгиланди.

Қурултой ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов қатнашди.

Расмий ахборот

СОВЕТ—АНГЛИЯ МУЗОКАРАЛАРИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

14 февралда Кремлда КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико билан Буюк Британия Бош министри Г. Вильсон ҳамда ташқи ишлар ва ҳамдўстлик ишлари министри Ж. Каллагэн ўртасидаги музокаралар кун бўйи давом этди.

Музокаралар давомида Европа хавфсизлиги, Яқин Шарқдаги аҳвол, шунингдек Кипрда шу кунларда рўй берган вазият масалалари юзасидан кенг фикрлашиб олинди.

Совет — Англия муносабатлари, шу жумладан ҳуқуқий жиҳатдан тенг ва ўзаро манфаатли негизда савдо-иқтисодий алоқаларни ривожлантириш масалалари муҳокама қилинди.

Совет Иттифоқи билан Буюк Британия ўртасидаги ҳамкорлик масалаларининг муҳокама қилиниши ҳар иккала томон бу ҳамкорликни турли соҳаларда кенгайтиришга интилаётганлигини кўрсатди.

Музокаралар ишчанлик ва конструктив вазиятда ўтди ва давом эттирилади. Музокараларда қуйидагилар ҳам қатнашди: Совет томонидан — СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. В. Архипов, СССР ташқи савдо министрининг биринчи ўринбосари М. Р. Кузьмин, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчилари А. М. Александров, А. И. Блатов, СССРнинг Буюк Британиядаги элчиси Н. М. Луньков, СССР Ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзоси В. П. Суслов; Англия томонидан—Бош министр кабинетининг секретари сэр Жон Хант, ташқи ишлар министри доимий ўринбосарининг ўринбосари сэр Жон Киллик, Буюк Британиянинг СССР даги элчиси сэр Теренс Гарви, Бош министрнинг катта ёрдамчиси Р. Т. Армстронг, Бош министрнинг матбуот секретари Ж. Т. У. Хейнц ва бошқа расмий кишилар. (ТАСС).

МАОРИФ ПРОБЛЕМАЛАРИ МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

12 февралдан 14 февралгача Москвада социалистик мамлакатлар маориф (таълим) министрларининг биринчи конференцияси бўлиб ўтди. Конференцияда Болгария, Венгрия, ВДР, ГДР, Куба, КХДР, Монголия, Польша, Руминия, Чехословакия ва СССР министрлари ҳамда министрликларининг вакиллари иштирок этдилар.

Конференция мамлакатларда маорифнинг аҳволи ва уни ривожлантириш тадбирлари тўғрисидаги ҳамда мактаб ўқувчиларини коммунистик руҳда тарбиялашни янада кучайтириш ҳақидаги масалаларни муҳокама қилди. 1976—1980 йилларда маориф соҳасида кўп томонлама ҳамкорликнинг асосий тадбирлари плани қабул қилинди.

Делегацияларнинг раҳбарларини 14 февраль куни КПСС Марказий Комитетида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев қабул қилди.

Самимий, дўстона вазиятда ўтган суҳбат чоғида социалистик ҳамдўстлик мамлакатларида маорифни ривожлантиришнинг бир қанча актуал проблемалари муҳокама қилинди.

СПЕКТАКЛНИ ТОМОША ҚИЛДИЛАР

14 февралда Буюк Британия Бош министри Г. Вильсон ташқи ишлар ва ҳамдўстлик ишлари министри Ж. Каллагэн ССР Иттифоқи Большой театрида П. И. Чайковскийнинг «Щелкунчик» балетини томоша қилдилар.

Буюк Британия ва Совет Иттифоқининг Давлат байроқлари билан безатилган марказий ложада меҳмонлар билан бирга СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, Совет Иттифоқининг Буюк Британиядаги элчиси Н. М. Луньков, шунингдек Буюк Британиянинг Совет Иттифоқидаги элчиси сэр Теренс Гарви ҳам бор эди.

Спектакль бошланиши олдидан Буюк Британия ва Совет Иттифоқининг Давлат гимнлари ижро этилди. (ТАСС).

А. А. ГРОМИКО Ж. КАЛЛАГЭН БИЛАН УЧРАШДИ

13 февралда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико билан Буюк Британия ташқи ишлар ва ҳамдўстлик ишлари министри Ж. Каллагэн ўртасида суҳбат бўлди.

Министрлар Буюк Британия Бош министри Г. Вильсон визити муносабати билан олиб борилаётган музокараларга доир бир қанча масалаларни муҳокама қилдилар. (ТАСС).

СССР МУДОФАА МИНИСТРЛИГИДА

Қуролли Кучлар жанговар тайёргарлиги планига мувофиқ шу йил март ойида Совет Иттифоқи Европа территориясининг марказий қисмида қўшин машқлари ўтказилади. Машқларда 1975 йил қўшинлар олдида турган вазифаларга мувофиқ турли турдаги қўшинларнинг бахамжиҳат ҳаракат қилиш масалалари такомиллаштирилади.

МОСКВАДА МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Совет раҳбарларининг Буюк Британия Бош министри Г. Вильсон ва ташқи ишлар министри Ж. Каллагэн билан музокаралар олиб бораётганликлари муносабати билан Москвада совет ва чет эл мухбирлари учун матбуот конференцияси ўтказилди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг топширувига мувофиқ совет вакили Л. М. Замятин Совет Иттифоқи ва Буюк Британия раҳбарлари ўртасида олий даражадаги кейинги мулоқотлардан буён етти йил ўтганлиги сабабли ҳам совет раҳбарлари Бош министр Г. Вильсон билан учрашувга катта аҳамият бераётганликларини мухбирларга маълум қилди. Халқаро майдонда воқеаларнинг тез ривожланаётганлигини эътиборга олганда, бу қисқа муддат эмас. Фикрлашиб олиш зарур бўлган кўпгина масалалар тўпланиб қолди.

Шуни таъкидлаб ўтиш керакки, Леонид Ильич Брежнев ҳозирги музокараларнинг бошланишидаёқ халқаро кескинликни юмшатишни чуқурлаштириш, тинчликни ва халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлаш масалаларини диққат марказига қўйишни таклиф қилиб, бу масалалар халқаро сиёсатда муҳим аҳамиятга эга эканлигини ва бутун дунёни тўлқинлантириб турганлигини таъкидлаб ўтди. Шубҳасиз, жаҳон афкор оммаси бу соҳадаги Совет—Англия конструктив музокараларини табриклайди.

Бизнинг мамлакатимиз Совет—Англия муносабатлари тинчлик ва кенг кўламда ўзаро манфаатли ҳамкорлик муносабатларига айланишига интилмоқда. Совет Иттифоқида бундай вазифани батамом реал вазифа деб ҳисоблайдилар. Совет раҳбарлари ва шахсан Леонид Ильич Брежнев СССР билан Англия ўртасидаги муносабатлар шу соҳадаги сиёсат собитқадамлик билан олиб борилган тақдирда ҳақиқий дўстона муносабатга айланишига астойдил аминдирлар.

Матбуот конференцияси чоғида Кипрда чиқадиган «Харавги» газетасининг мухбири шу кунларда Кипрда рўй бераётган воқеаларга Совет Иттифоқининг муносабатлари тўғрисида савол берди. Унга қуйидагича жавоб қайтарилди: Кипр масаласида Совет Иттифоқининг тутган позицияси яхши маълум. Совет томони Г. Вильсон билан олиб борилаётган ҳозирги музокаралар вақтида «Совет Иттифоқининг Кипр Республикасининг суверенитетини, мустақиллигини ва территориал бутунлигини сақлаб қолиш принципига содиқ эканлиги»ни яна бир бор таъкидлаб ўтди. Сўнгра қуйидагилар таъкидлаб ўтилди: «Кипр юзасидан БМТ Хавфсизлик Кенгаши ва Бош Ассамблеясининг тегишли яхши қарорлари бор ва Совет Иттифоқи ана шу қарорларнинг қатъий амалга оширилишини ёқлаб чиқмоқда. Совет Иттифоқи Кипрда битта қонуний ҳукуматни — президент Макариос бошчилик қилаётган ҳукуматнигина танийди». (ТАСС).

ПАРТИЯ АХБОРОТИ

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДА

АМАЛИЙ КЕНГАШ

Область партия комитети бошланғич ва цех партия ташкилотлари секретарлари билан ишлаш, уларнинг тажриба ва малакасини, билимини ошириш борасида ғамхўрликни кучайтирмоқда. Район партия комитетларида бошланғич ташкилот секретарларининг доимий семинарлари ишлаб турибди. Область партия комитети яқинда шаҳар ва район партия комитетлари ташкилий бўлим мудирларининг кенгашини ўтказиб, халқ хўжалиги тармоқлари бўйича цех партия ташкилотлари секретарлари семинарларини ўтказиш масаласини муҳокама қилди. Кенгашда шунингдек, партия взнослари қабул қилиш, бошланғич партия ташкилотларида партия ички хўжалигини юритиш аҳволи тўғрисидаги масала ҳам кўриб чиқилди. Бошланғич ва цех партия ташкилотларига ҳар томонлама ёрдам кўрсатиш юзасидан амалий тадбирлар белгиланди.

ФАҚАТ АЪЛО СИФАТ БИЛАН

Тошкент шаҳрида олиб борилаётган қурилиш-монтаж ишларининг асосий қисми «Главташкентстрой» зиммасига тушади. КПСС Марказий Комитети 1974 йил декабрь Пленуми қарорларига жавобан қурувчилар республика пойтахти меҳнаткашларининг уй-жойга бўлган эҳтиёжини тўла қондириш, қурилиш ишлари суръатини янада ошириш учун социалистик мусобақани кучайтирмоқдалар. Қабул қилинган мажбуриятларда қурилиш сифати асосий мезон қилиб олинмоқда. «Главташкентстрой» партия-хўжалик активининг яқинда бўлиб ўтган йиғилиши ҳам ана шу соҳада қилинадиган асосий ишларни алоҳида таъкидлаб кўрсатди. Коммунистлар биноларни фақат аъло сифатли қуриш ташаббускори бўлдилар. Бошланғич партия ташкилотлари қурилиш сифати юзасидан прораб ва бригада бошлиқларининг ахборотларини эшитиб бормоқдалар. Кишиларда топширилган иш тақдири учун масъулият кучайтирилмоқда.

Партия-хўжалик активи йиғилишида якунловчи йил марралари ҳам белгилаб олинди. Қурувчилар бу йил пландан ташқари 2 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариш ва 10 минг квадрат-метр уй-жой, маданий-маиший биноларни фойдаланишга топшириш юзасидан оширилган мажбурият қабул қилдилар.

ЛЕКТОРЛИК МАҲОРАТИ МАКТАБЛАРИ

Шу йилнинг январь ойидан хотин-қиз лекторлар тайёрлайдиган бир йиллик область лекторлик маҳорати мактабларида машғулотлар бошланди. Бу ерда меҳнаткашларни эстетик тарбиялаш масалалари билан шуғулланадиган 80 та бўлажак лекторлар билим оладилар. Ўқув программасига лекциялар билан бир қаторда машҳур кишилар билан учрашувлар ўтказиш, музейларга экскурсиялар уюштириш, семинар машғулотлари ўтказиш тадбирлари ҳам киритилган.

Дастлабки машғулотда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир-аъзоси Р. Аминова ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институти директорининг ўринбосари Э. Ҳайитбоев «Ленин ва Шарқ хотин-қизлари», «Халқаро аҳвол» мавзуларида лекциялар ўқидилар.

САФАРБАРЛИК

ЎЗБЕКИСТОН ЛЕНИНЧИ КОММУНИСТИК ЁШЛАР СОЮЗИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Ҳар тонг бизни — кўксида улуғ Ильич тасвири туширилган ВЛКСМ нишонлари порлаб турган йигит-қизларни, барча ёшларни шонли сана — республика комсомолининг ярим асрлик юбилейи нишонланадиган кунга яқинлаштирмоқда. Ўзбекистон комсомоли Коммунистик партия раҳбарлигида кураш ва ғалабаларга тўла шонли йўлни босиб ўтди. Комсомоллар Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш учун жангларда, биринчи беш йилликларнинг стахановчилари сафида, Улуғ Ватан уруши фронтларида, урушдан кейинги бунёдкорлик ишларида жасорат намуналарини кўрсатдилар.

Районимиз комсомол-ёшлари Ўзбекистон Ком[illegible]ияси Марказий Комитетининг «Ўзбекистон Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзининг 50 йиллиги тўғрисида»ги қарорини баланд руҳ билан кутиб олдилар. «Ўзбекистон комсомолининг 50 йиллиги шарафига, — дейилади қарорда, — саноат, транспорт, алоқа корхоналарида, қурилишларда, совхоз ва колхозларда беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун, ишлаб чиқариладиган маҳсулотнинг сифатини яхшилаш, ички резервлардан самарали фойдаланиш учун меҳнаткаш ёшларнинг социалистик мусобақасини кучайтириш лозим».

Комсомол ташкилотларида ўтган «Зарбдор меҳнатимиз, юксак иш сифати, аъло ўқишимиз — Ватанга, партияга!» Бутуниттифоқ комсомол йиғилишларида 8 мингга яқин йигит-қиз қатнашди.

Район комсомол ташкилотининг шонли тарихи, комсомоллар кекса авлодининг намунали ишлари бугунги кунда йигит-қизларимизга фидокорона меҳнат қилиш, аъло ўқиш намунаси бўлиб хизмат қилмоқда. Комсомол коллективларида социалистик мусобақа машъали ҳар қачонгидан ёрқин порламоқда. Районимиз комсомол-ёшлари Ф. Э. Дзержинский номли Фарғона тўқимачилик комбинати ва Сариосиё районидаги Октябрь Революцияси орденли «Коммунизм» колхози меҳнат коллективларининг республика барча авлод комсомолларига мурожаатига жавобан «Ўзбекистон комсомолининг юбилейигача қолган ҳар бир кунни зарбдор меҳнат вахтаси кунига айлантирамиз!» деган ташаббус билан чиқдилар. Пахта тозалаш заводи ишчилари бу ҳаракатга биринчилар қатори қўшилдилар.

«Ўзсельхозтехника» бирлашмаси район бўлими комсомол-ёшлари кам чиқим қилиб, кўп ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш учун мусобақани авж олдириб юбордилар. Куйбишев номли мактабнинг битирувчи синф ўқувчилари 10-синфни аъло баҳолар билан тугаллаш, азамат пахтакорлар сафидан муносиб ўрин эгаллашга аҳд қилдилар.

Кўриниб турибдики, районимиз йигит-қизлари Ўзбекистон комсомолининг 50 йиллик олтин тўйини муносиб кутиб олишга тайёрланмоқдалар. Ўзларининг ёшлик куч-ғайратини, навқирон билак кучларини пахтачиликни юксалтириш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш учун курашга сафарбар этмоқдалар. Меҳнат Қизил Байроқ орденли район комсомол ташкилотимиз халқ хўжалигини жадал юксалтириш учун курашда комсомол-ёшларнинг актив иштирокини таъминлаб, якунловчи йил топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун мусобақани авж олдирмоқда. Йигит-қизлар Ўзбекистон комсомолининг 50 йиллиги нишонланаётган кунда юксак мажбуриятлар шараф билан бажарилганлиги тўғрисида шонли Ленин партиясига, совет халқига ёруғ юз билан рапорт берадилар.

К. ИБРОҲИМОВ,
Янгиариқ район комсомол комитетининг биринчи секретари.

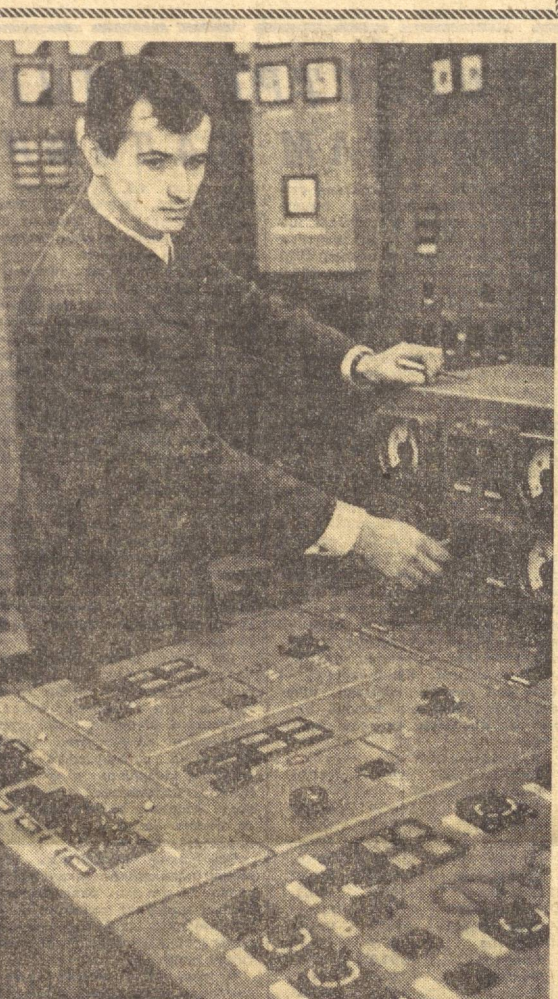

Сиз ушбу суратда Тахиатош ГРЭСи бош бошқарув шчитини кўриб турибсиз. Ҳосил қилинаётган электр энергия худди шу ердан ҚҚАССР, Хоразм ва қардош Туркманистоннинг Тошовуз областига тақсимланади. Суратда: смена бошлиғи, коммунистик меҳнат зарбдори М. Евсеев.

Р. Саидов фотоси.

Фан-техника тараққиёти — беш йиллик қаноти

САМАРАДОРЛИК БОШ ЙЎЛИМИЗ

КПСС XXIV съезди мамлакатимиз ахборот органлари олдига катта ва масъулиятли вазифалар қўйди. Бу вазифаларни бутун мамлакатимиздаги сингари Ўзбекистон ахборот органлари ходимлари ҳам амалга ошириш учун баланд руҳ билан меҳнат қилмоқдалар. Съезд Директиваларида янги техника, технологияни жорий этиш, ишлаб чиқаришни ташкил қилиш ва бошқариш соҳасида тўпланган илғор тажрибаларни оммалаштириш алоҳида таъкидланган.

Кейинги йилларда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг илғор тажрибаларни тармоқларда ва корхоналарда кенг ёйишга қаратилган қатор қарорлари эълон қилинди. Уларда илмий-техника ахбороти системасини тағин ҳам такомиллаштиришнинг асосий йўналишлари белгилаб берилди. КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатида: бутун куч-ғайратни фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга сарфлангиз, фан билан ишлаб чиқаришнинг боғланишини мустаҳкамлангиз, фан-техника ва илғор тажриба ютуқларини практикага тезроқ жорий этингиз, дея хитоб қилинди. Партия Марказий Комитетининг ана шу Мурожаатига жавобан, республика техника зиёлилари ва кўп сонли мутахассислар, ишлаб чиқариш илғорлари, новатор ишчилар тўққизинчи беш йиллик марраларини муддатидан илгари эгаллашга аҳд қилиб, фан-техника тараққиётини ривожлантириш учун астойдил курашмоқдалар.

Ўзбекистонда фан-техника тараққиётини тезлаштириш, умумий ишлаб чиқариш самарадорлигини тинмай ошириб бориш, ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаш ҳамда автоматлаш вазифаларини амалга оширишда илмий-техника ахбороти системаси муҳим роль ўйнайди. Ахборот ишлари даражасини ошириш ва кўламини кенгайтириш учун республикада зарур шарт-шароитлар мавжуд. Ҳозирги вақтда Ўзбекистонда 782 та илмий-техника ахбороти хизмати ҳамда 355 та илмий-техника кутубхоналари ишлаб турибди.

Ўтган йили Ўзбекистонда илмий-техника ахбороти масалаларига бағишлаб ўтказилган республика илмий-амалий конференцияси қўлга киритилган ютуқларни таъкидлаш билан бирга, бу соҳада ҳал қилиниши лозим бўлган анча ишлар борлигини ҳам кўрсатди. Республика илмий-техника ахбороти системаси олимлар, мутахассислар, ишлаб чиқаришни бошқариш аппарати ходимларини зарур материаллар билан етарли даражада ва ўз вақтида таъминламаётгани ҳам сир эмас.

Конференция қатнашчилари ахборотларни оммалаштириш даражасини яна ҳам оширишга қаратилган аниқ тавсиялар бердилар. Илмий-техника ахбороти системасидаги янгиликларни кенг пропаганда қилишда вақти-вақти билан кўрик-конкурслар ўтказиб туриш муҳимдир. Бу соҳада энг яхши натижаларга эришган ходимларни моддий-маънавий жиҳатдан рағбатлантириб бориш зарурлиги ҳам ўртага қўйилди.

Ўзбекистон ССР Госпланн тавсияси билан илмий-техника ахбороти ва пропагандаси илмий-тадқиқот институти ташаббуси, республика илмий-техника жамияти ва рационализаторлар-ихтирочилар жамияти кенгашларининг «Совет Ўзбекистони» газета редакцияси билан биргаликда ўтказган кўриги яхши натижалар берди. Ўтган йили ўтказилган бу кўрик республика корхона ва ташкилотларида фан-техника тараққиёти соҳасида қўлга киритилган ютуқларни пропаганда қилишда муҳим роль ўйнаганлигини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчимиз.

Ҳамкорликда ўтказилган ана шу кўрикнинг мақсади кенг жамоатчиликни, илмий-техника ахбороти хизмати билан шуғулланаётган мутахассисларнинг ғайратини олдимизда турган энг муҳим масалаларни ҳал этишга сафарбар этишдан иборат бўлди. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига бағишланган кўрик якунлари ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш соҳасида ижобий роль ўйнадики, бу илмий-техника пропагандасининг ўзига хос муваффақиятидир. Корхоналар ва ташкилотларда илмий-техника ахборотини янада яхшилаш ниятида алоҳида низом ишлаб чиқилди. Кўрик бошланишидан аввал жойларга кўрикни ўтказиш ва ғолибларни рағбатлантириш ҳақида методик кўрсатмалар юборилди. Низомга мувофиқ, ҳар бир министрлик ва идорада тармоқ кўрик комиссиялари тузилди. Улар кўрикни ташкил қилдилар ва унинг боришини мунтазам кузатиб бордилар. Кўрик комиссиялари ҳар кварталда министрлик ва идоралар бўйича якунлар чиқариб турдилар.

Тошкентдаги 1-пойафзал фабрикаси, трикотаж фирмаси, тўқимачилик комбинати, «Қизил тонг» тикувчилик фирмаси каби корхоналар кўрик даврида совринли ўринлар учун курашдилар. Маҳаллий саноат министрлигига қарашли давлат махсус конструкторлик-технология бюроси, Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлигига қарашли лойиҳа-технология институти, Автомобиль транспорти министрлигига қарашли айрим корхоналар ва ташкилотлар ҳам мукофотли ўринларни эгалладилар. Қишлоқ хўжалиги, Геология, Савдо министрликлари, «Узсельхозтехника» бирлашмаси ва бошқа министрлик ҳамда муассасалар мазкур кўрикнинг юқори савияда ўтказилиши ҳақида алоҳида ғамхўрлик қилдилар, ғолибларни рағбатлантириш мақсадида қўшимча пул маблағлари ажратдилар.

Кўрик даврида республика корхоналари ҳамда ташкилотларида илмий-техника ахбороти хизмати ходимларининг фаоллиги анча ортди. Техника янгиликларини жорий этишда талай ютуқларга эришилди. Бунда жамоатчи референтлар, техника ахборотчилари ва ишлаб чиқариш новаторлари кўрсатган ёрдамни алоҳида таъкидлаб ўтиш лозим. Тошкент тўқимачилик комбинатида ахборот манбаларида кўрсатилган янгиликларни жорий этишга катта аҳамият берилди. Комбинатда қирқдан ортиқ янгилик жорий этилди. Бу эса 113 минг сўмдан ортиқ иқтисодий самара беради. Қўқон пайпоқ тўқув-ип йигирув комбинатида 80 га яқин рационализаторлик таклифлари ишлаб чиқаришга жорий қилинди ва ундан йилига 90 минг сўмдан кўпроқ иқтисодий фойда кўзда тутилмоқда.

Техника тараққиёти учун курашда ижодий командировкалар ва экскурсиялар муҳим ўрин тутади. Ўхшаш корхоналар ва ташкилотларга, Бутуниттифоқ ва республика халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмаларига уюштирилган командировка ва экскурсиялар яхши натижалар берди. Илмий-техника фильмлари, илмий-техникавий ва иқтисодий конференциялар, семинарлар, инженерларнинг ижодий соатларини ўтказиш, техникавий ҳамда иқтисодий темаларда лекциялар уюштириш ҳам техника тараққиёти учун курашда катта наф келтирмоқда.

Кўпгина жойларда фан-техника ютуқлари ҳамда илғор тажрибани пропаганда қилувчи халқ университетлари ишлаб турибди. Халқ университетлари пропаганданинг энг самарали формаларидан бири бўлиб қолди. Техника кутубхоналари ва техника кабинетлари ҳам ходимларга катта ёрдам кўрсатмоқда.

Кўрик жюриси тўпланган материалларни чуқур таҳлил қилиб, ғолибларни аниқлади. Улар пул мукофотлари ҳамда Ўзбекистон илмий-техника, ихтирочи-рационализаторлар жамиятлари республика кенгашлари фахрий ёрлиқлари билан тақдирлашга тақдим қилинди.

Тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун бошланган ҳаракатда фан-техника тараққиётида тўпланган яхши тажрибаларни оммалаштириб бориш катта аҳамиятга эга. Бу, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишни таъминлайдиган омилларнинг биридир.

Т. РАШИДОВ,
Ўзбекистон илмий-техника республика жамияти кенгашининг раиси, профессор.
Н. УСМОНОВ,
Ўзбекистон илмий-техника ахбороти институтининг директори.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ XV ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ АМАЛДА

МАОРИФ ВА ҲАЁТ

Область халқ маорифи ходимлари партия, совет ташкилотларининг раҳбарлигида кенг жамоатчиликнинг актив ёрдамида КПСС XXIV съезди, партия ва ҳукуматимизнинг сўнгги йилларда халқ маорифини янада ривожлантириш тўғрисида қабул қилган тарихий қарорларини амалга ошириш борасида анча ижобий ишлар қилдилар.

Кейинги йилларда асосий эътибор умумий ўрта таълимни амалга ошириш, таълим-тарбия ишлари савиясини замон талаби даражасига кўтариш, ўқувчиларнинг касб танлаши билан боғлиқ бўлган масалаларни тўғри ҳал этишга қаратилди. Айниқса халқ маорифининг ўқув-моддий базасини мустаҳкамлаш ишлари кучайтирилди. Натижада умумтаълим мактаблари сони 28 тага, ўқувчилар сони эса қарийб 85 мингтага кўпайди. Мактабгача тарбия муассасалари 284 тага, унда тарбия олаётган болалар сони эса 27 мингтага ортди.

Шу давр мобайнида областимизда фақат колхозлар ҳисобидан замонавий 89 мактаб ва 119 болалар боғчалари қурилиб фойдаланишга топширилди. Оталиқ ташкилотлари ҳисобидан мактаблар учун 600 минг сўмдан зиёдроқ маблағ ажратилди.

Область мактабларининг деярли 90 процентида ўқув кабинетлари мунтазам ишлаб турибди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қишлоқ умумтаълим мактаб иш шароитларини янада яхшилаш чоралари тўғрисидаги қарори оғишмай ҳаётга татбиқ этилаётганлиги мактабларнинг ўқув-моддий базасини мустаҳкамлашда, таълим-тарбия ишларини, ўқувчилар учун маиший шароит тобора яхшиланиб боришида муҳим роль ўйнамоқда. Чунки область аҳолисининг тўртдан уч қисми қишлоқларда яшайди. Областимиздаги 324 минг ўқувчига эга бўлган 600 та мактабнинг 528 таси ёки 88 проценти қишлоқларда жойлашган.

Шу қарорга мувофиқ келгусида областимизда 100 мингдан зиёдроқ ўқувчига мўлжалланган мактаблар қурилиб, ишга туширилади.

Партиянинг бундай оталарча ғамхўрлигига жавобан областимиз халқ маорифи ходимлари ўз куч-ғайратини, педагогик маҳоратини ёш авлодни ўқитиш ва тарбиялаш ишларига сафарбар этмоқдалар. Дарсларни ўқитишни прогрессив усул асосида уюштирганликлари туфайли икки юздан ортиқ мактаб, ўн уч мингдан кўпроқ ўқитувчи ўтган ўқув йилини тўлиқ ўзлаштириш билан якунладилар. Икки йил ўз синфида қолувчилар сони 1970 йилга нисбатан деярли 3 мартага камайди. Шу давр ичида «аъло» ва «яхши» баҳоларга ўзлаштираётган болалар эса 10 процентга яқин ортди.

Саккизинчи синфгача етиб келувчилар 97,9 процентни, уни тамомлаб ўрта маълумот олишни давом эттирувчилар 98,2 процентни ташкил қилмоқда.

Областимизда кечки сменали мактабларда ёшларни ўқишга жалб этиш плани ҳар йили мунтазам равишда бажариб келинялти. Лекин шуни ҳам айтиш керакки, айрим корхона, хўжаликлар маъмурияти, бошланғич партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг совуққонлиги ёки бефарқлиги сабабли ишлаб чиқаришда банд бўлган, аммо ўрта маълумотга эга бўлмаган 3 мингдан зиёдроқ ишчи ва қишлоқ ёшлари ҳозирги кунга келиб ўқишга жалб этилмай қолган. Шунинг учун ҳам область партия, совет ва жамоат ташкилотлари, халқ маорифи органлари бу камчиликни яқин орада бартараф этишни умумўрта таълимга ўтишдаги ўзларининг биринчи даражали вазифалари деб биладилар.

Шу муносабат билан яна бир жиддий вазифа — касб танлаш масаласига тўхталиб ўтмоқчиман.

Гап шундаки, ҳар йили областда 20 минг ўғил-қиз 10-синфни битиради. Уларнинг маълум қисми олий, ўрта ўқув юртларига ва ҳунар-техника билим мактабларига кириб, ўқишни давом эттиради. Қолган кўпчилиги эса, ишлаб чиқаришга жойланиши керак. Ўз-ўзидан кўриниб турибдики, мактабни тамомловчиларни бирон бир ҳунар эгаси қилиб етиштириш жуда катта аҳамиятга эга.

Шунинг учун ҳам сўнгги йилларда мактабларда меҳнат тарбияси, касб танлаш билан боғлиқ бўлган ишларни тобора такомиллаштириб бориш масалаларига алоҳида эътибор берилмоқда. Масалан, 1968 йилда қишлоқ мактабларининг биронтасида ишлаб чиқариш таълими бўлмаган эди. Ҳозирга келиб, деярли 100 та мактабда бу иш йўлга қўйилган. Ўтган ўқув йилида 10-синфни тамомловчилардан 3 мингтасига аттестат билан бирга ҳунар-касб эгаси эканликлари тўғрисида гувоҳномалар топширилди.

Ёшларни қишлоқ хўжалик ишларига жалб қилиш мақсадида 159 та ўқувчилар ишлаб чиқариш бригадалари ташкил этилган. Балиқчи район «Правда» колхози территориясида жойлашган Беруний номли 8-ўрта мактаб ўқувчилар пахтачилик бригадасининг иши диққатга сазовордир. Мактаб биология ўқитувчиси М. Тўхлибоев билан 10-синф ўқувчиси ВЛКСМ XVII съезди делегати Дилором Исабоева бошчилик қилаётган бу бригада ўтган йили бириктилган экин майдонининг ҳар гектаридан 55 центнердан ҳосил кўтариб ҳамкасблари орасида ўзига хос рекорд қўйди. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Ёшларни ўқитиш, уларга тўғри таълим-тарбия бериш даражаси энг аввало ўқитувчиларнинг савиясига боғлиқ. Шуни назарда тутиб, область партия комитети кадрлар составининг сифатини яхшилаш, уларни тўғри танлаш, жой-жойига қўйиш, педагогик маҳоратини, иш малакасини тинмай ошириб бориш масалаларига катта эътибор бериб келмоқда. Масалан 1969-70 ўқув йилида 13 минг 200 ўқитувчининг 9710 таси ёки 73 проценти олий ва тўлиқсиз олий маълумотга эга бўлса, ҳозир 16 минг 700 ўқитувчининг деярли 80 проценти шу маълумотга эга.

Умумўрта таълимни амалга ошириш ва янги ўқув программасига ўтиш муносабати билан пландаги 4200 ўрнига 4700 дан кўпроқ ўқитувчи қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсларида ўқитилди.

Хотин-қизларни раҳбарлик лавозимларига кўтариш ишлари ҳам анча яхшиланиб бормоқда. 1970 йили 1491 мактаб раҳбарларининг 295 тасигина аёллар эди. Ҳозир улар 484 тага етди.

Маориф ходимларининг иш фаолиятини активлаштириш, мактабларда ўқув-тарбия ишларини тўғри ташкил этиш ва уларни янада такомиллаштириш мақсадида область партия комитети бир неча марта кўргазмали семинарлар ўтказди. Айниқса Жалолқудуқ, Балиқчи, Избоскан районлари ва Ленинск шаҳар мактабларида ўтказилган семинарлар фойдали бўлди. Шу муносабат билан мактабларда ўқув-тарбия ишларини кабинет системаси асосида ташкил этиш, ўқувчиларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш ва шунингдек бошланғич ҳарбий таълимнинг ўқув-моддий базасини мустаҳкамлаб олиш соҳасида анча ишлар қилинди. Балиқчи районида бу иш намунали йўлга қўйилди.

Халқ маорифи органларининг фаолиятини яхшилашда, мактабларда ўқув-тарбия ишларини тўғри ташкил этишда бошланғич партия ташкилотларининг роли ниҳоятда катта. Область, шаҳар ва район партия комитетлари уларнинг сафини мустаҳкамлаш, педагоглар орасида партиявий таъсирни кучайтириш, коммунистларнинг авангардлик ролини оширишга алоҳида эътибор бермоқдалар. Партия комитетлари масъул ходимларининг халқ маорифи партия йиғилишларига мунтазам равишда иштирок этишлари, мактаб бошланғич партия ташкилотлари ҳисоботи мунтазам равишда бюроларда эшитилиб, уларга яқиндан ёрдам кўрсатилиб турилиши одат тусига кириб қолган.

1970 йилда халқ маорифи соҳасида 3300 коммунист бўлиб, улар 313 та бошланғич ташкилотга бирлашган бўлса, ҳозир мактаб бошланғич партия ташкилотларидаги коммунистлар сони деярли 4 минг кишига етди. Бу албатта, катта куч бўлиб, улар ўқув-тарбия ишларини такомиллаштириш соҳасида анча ибратли ишларни амалга оширдилар. Айниқса раҳбар педагогик кадрларни танлаш ва тарбиялашда, уларнинг ташкилотчилик қобилиятини, билим даражаси ва ҳар бир масалага партиявий баҳо бера олишлигини аниқлашда бошланғич партия ташкилотлари шаҳар ва район партия комитетларига яқиндан ёрдамлашмоқдалар.

Қилинган ишларнинг ҳаммаси хотиржамлик кайфиятида бўлишга мутлақо асос бўлолмайди. Чунки, областда халқ маорифини янада юксалтириш соҳасида амалга оширилаётган тадбирларни камчиликсиз, нуқсонсиз деб бўлмайди. Бу соҳада ҳали ҳал этилиши керак бўлган бир қанча вазифалар, ечилмаган бир неча муҳим масалалар бор.

Область партия, совет ва жамоат ташкилотларининг, халқ маорифи органларининг ҳозирги диққат-эътибори шу вазифаларнинг тўла бажарилишига, тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилини янги меҳнат муваффақиятлари билан нишонлашга қаратилган.

Ў. МИРЗАХЎЖАЕВ,
Андижон область партия комитети фан ва ўқув юртлари бўлимининг мудири, доцент.

ОММАВИЙ ИШЛАР ВА ХАТЛАР БЎЛИМИДА

редакция почтасидан

«Совет Ўзбекистони» редакцияси неча газетхонлардан 57 та хат, 5 та фотосурат олди. Уларда шу куннинг актуал масалалари қаламга олинган.

ОВОЗ БЕР, ҚУРОЛДОШИМ!

Ўзбек фарзанди Ато Аъзамов билан биз Улуғ Ватан уруши даҳшатларини бирга кўрганмиз. У 326-ўқчи дивизияда санитарлар взводига командирлик қилган, жанг майдонида шахсий намуна ва жасорат кўрсатиб, полкдошлари ҳурматини қозонган эди. Шиддатли жангларда ҳам довюрак фельдшер фронтнинг энг олдинги участкасида ярадорларга ёрдам кўрсатарди. Жасурлиги учун партия ва ҳукуматимиз томонидан бир неча марта орден-медаллар билан тақдирланган.

Буюк Ғалабанинг 30 йиллиги тобора яқинлашаётир. Ватан учун жангларда қон тўккан, елкама-елка туриб, ҳар бир қарич еримиз учун курашган сафдошларинг кўз ўнгингдан нари кетмайди. Улар билан давра қуриб, уруш хотиралари, келажак ҳақида дилдан суҳбатлашгинг келади. Афсуски, маълум сабаблар билан уларнинг адресларини сақлаб қолишнинг имкони бўлмаган. Шулар қатори Ато Аъзамовнинг ҳам яшаш, ишлаш жойи бизга маълум эмас. Овоз бер, қуролдошим!

Менинг адресим: Тула шаҳар, Вознесенский кўчаси, 2-уй, 35-хона.

В. БАРАНОВ,
запасдаги медицина хизмати майори.

ҚАҲРАМОН БИЛАН УЧРАШУВ

Буюк Ғалабанинг 30 йиллигига бағишлаб, 2-ўрта мактабда Совет Иттифоқи Қаҳрамони Муҳиддин Умриддинов билан ўқувчиларнинг учрашуви ўтказилди.

Мактаб ўқитувчиси К. Клемлешова қувалик қаҳрамонлардан Муҳиддин Умриддинов ва марҳум Мўйдин Ҳасановларнинг жасоратлари ҳақида сўзлаб берди. Шундан сўнг М. Умриддинов ўқувчиларга Улуғ Ватан урушидаги жанг лавҳалари, жангчиларнинг ва бутун совет халқининг Буюк Ғалабага қўшган катта ҳиссаси тўғрисида тўлқинланиб ҳикоя қилди. Мактаб пионерлари халқимиз бахт-саодати учун курашган қаҳрамонга самимий миннатдорчилик билдирдилар ва уни фахрий пионерликка қабул қилдилар.

Ҳаяжонли ўтган бу учрашув ўқувчиларда катта таассурот қолдирди.

М. ЖИЯНОВ,
Қува райони.

ТАНҚИД БУРЧАГИ

ТЎРТ ОЙЛИК ҲАММОМ

Аҳмаджон Қурбонов номли совхознинг 4-бўлимида бундан тўрт йил аввал ҳаммом қурилиб, ишга тушганда жуда қувонган эдик. Бироқ бу қувончимиз вақтинча бўлди. Ҳаммом бор-йўғи тўрт ойгина ишлади, холос.

Ҳурматли редакция! Биз бу тўғрида бир неча бор совхоз раҳбарларига мурожаат қилдик. Лекин улар қуруқ ваъда беришдан нарига ўтишмаяпти. Бу ваъдабозликлардан Жомбой район ижроия комитетидаги ўртоқлар хабардормиканлар?

Б. ОРИПОВ,
Р. ҲАЙДАРОВ,
совхоз ишчилари.

Газетхонлардан сирдарёлик Х. Шукуров, С. Саиджалолов, М. Абдулфайзов, сурхондарёлик М. Қобилов, М. Алимов, бухоролик О. Абдуллаев, самарқандлик М. Сиддиқов, Ш. Холмўминов, наманганлик Б. Маҳмудов, Д. Эшмирзаев, фарғоналик А. Мингбоев, У. Мамажонов, андижонлик Р. Жуманиёзова, Ж. Турдиев, Қорақалпоғистон автоном республикасидан Ғ. Турешов, У. Човдирбоевлар ҳам хат-хабарлар юборганлар.

Тошкент областининг Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхози марказий устахонасида кўкламга тайёргарлик ишлари қизитиб юборилган. Суратларда: участка механиги Қ. Тоҳиров. Чапдаги суратда мавсумга тахт қилиб қўйилган техника воситаларини кўриб турибсиз.

А. Тўраев фотолари.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» КОНКУРСИГА

МИНГЛАР МАТОНАТИ

ЗАВОД ТАРИХИДАН ЛАВҲАЛАР

Урушнинг оғир кунлари, фашизм келтирган мусибатлар тарих бўлиб қолди. Ватанимизнинг муқаддас тупроғига қора ният ва қурол билан, асорат сиртмоғини ушлаб, ажал бошлаб, бостириб кирган милитаризм кучлари яксон бўлди. Уни совет халқи, Совет Қуролли кучлари янчиб ташлади. Энди бу тарих бўлиб қолди.

Аммо тарих ҳар қанча батафсил битилса ҳам у, ўша сурони йиллардаги совет кишиларининг мардлик ва матонатини, шижоату жасоратини, бир сўз билан айтганда қаҳрамонлик — оммавий қаҳрамонлик тафсилотини қамраб ололмайди. Қалбида Ватанга, халқига муҳаббат алангаси, момо еримизни топтаган душманга нафрат ўти, муниc оналару, нуроний оталаримизни, норасида гўдакларни хўрлаган, топтаган жаллодларга ғазаб алангаси жўш урган йигитлар... Улар кўксини қалқон қилиб душман дотлари, дзотлари амбразурасини тўсдилар, граната ушлаб ўзларини танк остига ташладилар. Ватан муҳаббати, душманга нафрат — шу муқаддас нафрат фашизм йўлига ғов бўлди.

Бутун халқ қалқди, оёққа турди. Чунки Ватанимиз халқлари юздан ортиқ тилда гаплашса ҳам, уларни Ленин партияси бир оилага — Совет халқи бахтли оиласига бирлаштирган эди. Улар шу бахтни, Октябрь ғалабаларини ҳимоя қилиш учун якдил оёққа турдилар.

Жанг фақат фронтда бўлмади. Жанг Ватаннинг ичкарисида ҳам жадал борди. Меҳнат жабҳаси ҳарб-зарб жабҳасининг давоми эди, шиддатли, кескинлиги билан ундан қолишмасди. Нормани бажармагунча станок ёнидан кетмасликка аҳд қилган ўсмирлар жасорати, эркакларни фронтга кузатиб, уларнинг оғир меҳнатини елкасига олган аёллар жасорати, ўзи учун, фронтга кетган жангчи учун меҳнат қилган йигитлар, ўн икки соатлик ишдан кейин жангчиларга атаб иссиқ кийим тиккан қизлар, ғалаба учун дея олтин сирғаларини танк фондига топширган келинчаклар, жанг майдонларида жон бериб-жон олаётган оталари, оналари учун совға-салом тўплаган ўқувчилар... Уларнинг жасоратини ўлчайдиган мезон борми? Уларнинг қаҳрамонлигини батафсил кўрсатадиган тарих ёзилганми ўзи?

«Немис фашист босқинчиларига ўлим! Ватан учун, халқ учун!» — жанг майдонларида «Ура» садоларига шу сўзлар дебоча бўлиб янграган бўлса, мамлакат ичкарисида «Ҳамма нарса фронт учун, ҳамма нарса ғалаба учун!» шиори янграр ва бу шиор ҳаммани — ёшу қарини амалий ишга айланган эди. Бу армия ва халқ бирлигининг ифодаси, совет халқининг Ватанга, Коммунистик партияга садоқатининг ифодаси эди.

Улуғ Ватан уруши даврида Ўзбекистон мамлакатнинг улкан аслаҳахонасидан бирига айланди. Урушнинг биринчи куниданоқ кўплаб заводлар ҳарбий изга кўчирилди. Россиядан кўчириб келтирилган заводлар қисқа муддатда ишга туширилди.

Ана шундай корхоналардан бири Тошкентдаги К. Е. Ворошилов номидаги қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводи эди.

Ватан уруши бошланган дастлабки кунларданоқ завод миномёт ва миналар, бошқа қурол-аслаҳалар ишлаб чиқара бошлади. Бунинг учун цехлар ишини қайта планлаштириш, ускуналарни қайта жойлаштириш, янги маҳсулот ишлаб чиқариш технологиясини ўзлаштириш зарур эди. Аммо завод бир соат ҳам тўхтамади. Инженерлар, мастерлар кечаю-кундуз оёқда туришар, ишни йўлга қўйишарди. Тажрибали механик С. Аничков, ремонт-механика цехининг мастери Ф. Кочетов уйқусизликдан кўзлари қизарган, ҳолдан тойган бўлсалар ҳам, ишлаб чиқариш изга тушмагунча цехлардан кетишмасди.

Республика партия ташкилоти, шаҳар партия комитети заводни ҳарбий изга кўчиришга бевосита раҳбарлик қилди.

— Қурол-яроғ ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун заводга нима керак? — Ўзбекистон КП(б) Марказий Комитетининг биринчи секретари Усмон Юсупов ҳар сафар заводга келганда шундай савол берар, ҳамма масалаларни оператив ҳал қилар, коллективга ёрдам кўрсатарди.

Пўлат қуювчи Содиқов, қолиплоқчилардан Исмоилов, Темпиков, Афанасьев, Гофьман, Винокуров, токарлардан Мустақим Юсупов, Икромов, слесарь Локтев, қирқувчи Мансуров фрезерчи Орипов ва бошқа юзлаб ишчилар «Ўзимиз учун ва фронтга кетган дўстимиз учун меҳнат қиламиз!» дея смена нормасини 200 процент ва ундан ҳам ошириб бажаришар, бундай ишлаш меҳнат қонунига, жасорат қонунига айланган эди.

Бу айрим ишчиларнингина эмас, бутун-бутун коллективларнинг кундалик меҳнат қонунига айланган эди.

Турди Ҳафизова бошлиқ бўёқчилар бригадасининг 13 аъзоси бутун заводга ном чиқарди. Улар ҳар куни 22 кишининг ишини бажаришар, шунда ҳам нормани икки-уч баробар ортиғи билан адо этишарди. Турди Ҳафизованинг ўзи сменада 30 та ўрнига 100-120 детални қўлдан чиқарарди.

Ворошилов номли заводга Москва ва Ленинграддан, Ростов шаҳридан эвакуация қилинган корхоналарнинг ускуналари кела бошлади.

— Иш янада қийинлашди, янги цехлар қуриш, станокларни ўрнатиш, урушга кетган оталари, акалари ўрнига ишга келган ўсмирларга ана шу станокларда ишлашни ўргатиш зарур эди, — деб ҳикоя қилади ўша вақтда завод касаба союз комитети раисининг ўринбосари бўлиб ишлаган Серафима Степановна Рогозина.

— Бу ишларнинг ҳаммаси конвейер усулида ташкил этилди. Станоклар йиғилаётган пайтда улар ўрнатиладиган жойларга бетон қуйиларди, ёш ишчилар чизмаларни ва унга қараб деталь тайёрлашни ўрганишарди. Станок ўрнатилиши биланоқ дарҳол у ишга туширилар, очиқ ҳавода маҳсулот ишлаб чиқариш бошланар эди. Цех биноси эса кейин, еих ишлаб турган вақтда қурилиб, усти ёпиларди...

Фронт эҳтиёжлари шуни талаб қиларди. Ҳарбий шароит ишни ана шундай ташкил этишни тақозо этарди.

ТЕЛЕГРАММА

Тошкент

Завод директори ўртоқ Титаренкога

ВКП(б) Марказий Комитетининг партия ташкилотчиси ўртоқ Чунисга

ВЛКСМ Марказий Комитетининг комсомол ташкилотчиси ўртоқ Янцишинага

Бош инженер ўртоқ Волковга

«Тошкент ишчиси» танк колоннаси қурилишига 1 миллион 30 минг сўм маблағ тўплаган завод ишчиларига, инженер-техник ходимларига, хизматчиларига менинг қардошлик саломимни ва Қизил Армиянинг миннатдорчилигини етказишингизни сўрайман.

Иосиф СТАЛИН.

Ҳозир завод музейида сақланаётган бу ҳужжат ворошиловчилар урушнинг оғир кунларида Қизил Армияга мадад бериш, ғалаба кунини яқинлаштириш учун ҳеч нарсани аямаганликларини кўрсатиб турибди. Ана шу мақсад йўлидаги ҳар бир ташаббус, ҳар бир янгилик цехдан-цехга ўтар, бутун заводга тарқаларди. Коммунистлар янгидан-янги ташаббус билан чиқишар, партия, комсомол ва касаба союз ташкилотлари бу ташаббусларни оммалаштирар эдилар. Ҳар бир ташаббус ишчилар қалбига кириб қанот ёзар, қудратли кучга айланарди.

4-цехнинг мастер Филлиппов сменаси ишчилари фашизм устидан ғалаба қозонгунга қадар ўз иш ҳақларининг икки процентини мудофаа фондига ажратишга қарор қилдилар.

Бу хабар заводнинг кўп тиражли газетасида босилиб чиқиши биланоқ бошқа сменадаги цехлар бу ташаббусни қўллаб-қувватладилар.

Қадрли опа-сингиллар!

Даҳшатли уруш соати келиб, эрларимиз, ўғилларимиз ва ака-укаларимиз қўлга қурол олиб, жонажон Ватанимизни ҳимоя қилишга кетишгандан сўнг совет хотин-қизлари завод ва шахталарда, далаларда, транспортда уларнинг ўрнини эгалладилар.

Бошқа аёллар каби биз ҳам ўз ихтиёримиз билан заводга келдик ва онгли равишда энг оғир ишни танладик...

Эрларимиз оғир ярадор бўлганини эшитганимизда қалбимиз ларзага келди. Қани энди ҳўнграб йиғласагу кўнглимизни бўшатиб олсак дердик. Лекин биз ўзимизни тутдик. Душманга нисбатан қалбимизда қаҳр-ғазаб аланга олди, биз қуяётган ҳар бир деталь лаънати босқинчиларга ўтли нафратимиз билан йўғрилган. Биз иш унумини ошириб, нормани 200 процентга етказиб бажариб келдик.

Бугун биз бир сменада камида уч норма иш бажаришга аҳд қилдик.

Заводимиздаги хотин-қизлар! Сизларни биздан ўрнак олишга чақирамиз.

Заводимиз шарафини ҳимоя қилиб, фронтга кўпроқ ўқ-дори ва қурол-аслаҳа етказиб берайлик!

А. УСАЧЕВА,
Д. ТАРАСОВА.

Завод тарихидаги яна бир шонли саҳифа ана шу аёллар номи билан боғлиқ. Буни дадиллик билан жанговар саҳифа деб аташ мумкин.

— Ғам-ғуссани меҳнат билан, тағин ҳам қаттиқроқ, кўпроқ ишлаш билан енгиш мумкин, — деб эслайди ўша оғир дамларни Анна Усачева. — Бошимизга тушган кулфат душманга нафратимизни оширар, бу нафрат эса кучимизга-куч қўшарди. Ахир, заводимизда тайёрланаётган ҳар бир қурол, ҳар бир мина фашист босқинчиларига ажал келтиришини билардик!

Анна Усачева билан Дуся Тарасованинг даъвати зое кетмади. 200 дан ортиқ аёл уларнинг жасоратига қўшилди. Смена давомида уч нормага етказиб иш бажарувчилар сафи кенгайди. Шугина эмас, ўнлаб хотин-қизлар икки дугонадан намуна олиб, энг оғир иш участкасига ўтиб ишлай бошладилар. Фақат эркаклар бажарадиган оғир операциялар хотин-қизларнинг қўлидан келишини улар амалда исбот этишди. Шундай оғир ишларда ҳам нормани уч баробар бажариб ибрат кўрсатишди.

Ўсмирлар катталар билан ёнма-ён туриб, улар билан баробар меҳнат қилишарди. Уларнинг иш соати ҳам, иш нормаси ҳам катталарникидан кам эмасди.

Вася Силантьев заводга ишга кирганида ҳатто станокка бўйи етмасди. Оёғи остига тахта қўйиб, катталар қатори меҳнат қиларди. 1942 йилдан у комсомол-ёшлар бригадасига бошчилик қила бошлади. Ёш бўлишига қарамай, тажрибали ишчилардан қолишмай меҳнат қилар, комсомол аъзоларини, ёшчиларига ажал келтиришини биларни янада унумли меҳнат қилишга ундарди.

«Нормани бажармагунча станок ёнидан кетмаймиз!» деб қарор қилишди улар. Бу ташаббусни комсомол аъзоси мастер Заварин участкаси ёшлари бошлаб берган эдилар. Ҳамма цехларда, пролётларда заваринчилар чақириғи ўрганиб чиқилди. Ҳамма жойда ёшлар бу ташаббусга қўшилдилар. Шу тариқа смена нормасини бажармайдиган бирорта ҳам ишчи қолмади. Цех деворларида ҳар куни янги-янги плакатлар пайдо бўлар, уларда завод ишчиларининг рекорд кўрсаткичлари қайд қилиб бориларди. Ана шундай плакатлардан бири 1943 йил 23 августда чиқарилган бўлиб у темирчи Петр Петрович Вязовскийнинг смена нормасини 210 процент бажарганлигини маълум қилади. Бугун Вязовский нормани 210 процент бажарса, эртага бошқа бир киши 220 процентга етказар, сўнгра учинчи ишчи ундан ҳам оширишга ҳаракат қиларди.

ҲУРМАТ ЁРЛИҒИ

Фидокорона ва аъло меҳнати учун, қурол тайёрлаш топшириғини бажаришдаги ташаббускорлиги ва матонати учун бешинчи цех темирчиси Пётр Петрович Вязовский Фахрий ёрлиқ билан мукофотлансин ва «Заводнинг олтин фонди» фахрий китобига номи ёзиб қўйилсин.

Завод директори
ИСОҚОВ,
завком раиси
НУРМУҲАМЕДОВ.

Завод рассомлари қўлда чизиб тайёрлаган ана шундай ёрлиқлардан бири Пётр Петрович Вязовский номига ёзилди. Бу оддий ишчининг юксак ватанпарварлиги учун, мудофаа топшириғини бажаришдаги матонати учун берилган эди. Пётр Петрович Улуғ Ватан уруши тарихидаги ҳар бир қувончли воқеани смена нормасини 250-300 процент бажариш билан нишонлаш ташаббускори бўлиб чиқди. Фронт майдонларида фашист босқинчиларига қарши жанг қилиб, уларга қақшатқич зарба бераётган қўшинларимиз ғалабаси шарафига Ватанимиз пойтахти Москва салют берар эди. Ворошилов номидаги завод коллективи эса ҳар бир салют шарафига мисли кўрилмаган юксак унум билан меҳнат қиларди. Бу ғалаба шарафига меҳнат салюти эди.

Мунтазам равишда юксак унум билан ишлайдиган бригадаларга «фрончи бригада», «гвардиячи бригада» деган шарафли ном берилар эди. Чиндан ҳам бу бригадаларнинг аъзолари фронтчасига, гвардиячасига меҳнат қилишар эди.

Шу ўринда завод комсомол-ёшлар бригадалари слёти қатнашчиларининг мурожаатидан парча келтириб ўтамиз.

«Заводда комсомол-ёшлар бригадалари сонини 100 тага етказамиз. Ўртача иш унумдорлигини камида 200 процентга кўтарамиз».

Завод ёшлари ташаббусининг қандай залворлиги ҳам ана шунинг ўзидан кўриниб турибди. Лекин улар шу билангина кифояланиб қолишмас, шанбаликлар ташкил этишар, завод территориясини мунтазам тозалаб туришар эди.

Завод ишчиларининг матонати ва жасорати уруш йилларида бу ерда юксак фахрли ном билан тақдирланган бригадалар сонидан ҳам сезилиб туради. Корхонада 70 та бригадага «Фронтчи бригада», 20 тасига эса «Гвардиячи бригада» деган фахрли ном берилди.

Улуғ Ватан уруши йилларидаги фидокорона меҳнатлари учун завод ишчиларидан икки мингдан ортиқ киши СССР орден ва медаллари билан мукофотланди.

Ғалаба фақат жанг майдонларидагина эмас, мамлакат ичкарисида шонли ишчилар синфининг, колхозчиларнинг зўр матонат билан меҳнат қилишлари туфайли тобланди ва яқинлаша борди. Армия билан халқ бирлиги, Коммунистик партиянинг раҳнамолиги ва ташкилотчилиги туфайли совет халқи фашизм устидан ғалаба қозонди, Ватанимиз озодлиги ва мустақиллигини сақлабгина қолмай, Европа халқларини фашизм асорати хавфидан сақлаб қолди.

Бугун, буюк ғалабанинг 30 йиллик юбилейини нишонлашга тайёргарлик кўрар эканмиз, жанг майдонларида ҳалок бўлган оталаримиз, акаларимиз, ёру-биродарларимизнинг порлоқ хотирасини қалбимизда абадий сақлаганимиздек, мамлакатимиз ичкарисида мардлик ва матонат кўрсатган ишчилар ва колхозчи деҳқонларнинг фидойилик билан меҳнат қилганликларини асло унутмаймиз. Уларнинг жасорати ҳамиша ўрнак бўлаверади.

Ҳ. ИБРОҲИМОВ.

М. И. КАЛИНИННИНГ ТАНЛАНГАН АСАРЛАРИ

Коммунистик партия ва Совет давлатининг таниқли арбоби, В. И. Лениннинг содиқ шогирди ва сафдоши Михаил Иванович Калинин туғилган кунга шу йил юз йил тўлади. Ана шу сана муносабати билан сиёсий адабиёт нашриёти М. И. Калинин танланган асарлари тўпламини чоп этди. В. И. Ленин тўғрисидаги, Коммунистик партия ва унинг халқ билан чамбарчас алоқаси ҳақидаги, совет кишиларининг ватанпарварлиги ва интернационализми, янги кишини тарбиялаш ва бошқа масалалар тўғрисидаги энг муҳим, энг актуал мақола, нутқ ва суҳбатлар шу тўпламга киритилди.

Тўплам В. И. Лениннинг Бутунроссия Марказий Ижроия Комитетининг 1919 йил 30 март мажлисида «Бутунроссия Марказий Ижроия Комитети Раиси лавозимига М. И. Калинин номзодини кўрсатиш тўғрисида» сўзлаган нутқи билан бошланади. Михаил Иванович Совет давлати олий органининг раҳбари лавозимида йигирма етти йил фидокорона хизмат қилди. (ТАСС).

ҚИММАТЛИ ОЗУҚА КЎПАЯДИ

Бухорода гўшт, суяк талқони ишлаб чиқарадиган заводни қуриш бошланди. Бу заводнинг лойиҳадаги қуввати бир сменада 1,2 тонна ғоят тўйимли озуқа ишлаб чиқаришга мўлжалланган.

Бу республика қишлоқ хўжалиги министрлиги системасидаги шундай заводларнинг учинчисидир. Дастлабки иккита завод — Тошкент ва Пастдарғом заводлари лойиҳада мўлжаллангандан ортиқроқ қувватга эришди. Тошкент заводи ўтган йили топшириқдагидан 80 тонна кўп, 520 тонна озуқа етказиб берди. Январь топшириғи ҳам ортиғи билан бажарилди.

Бу йил худди шундай завод Фарғона областида барпо этила бошлайди. Келгуси йилда эса Жиззах ва Қашқадарё областларида ҳам шундай заводлар қуришга киришилади.

КЎТАРИНКИ РУҲДА

Оҳангарон районидаги 68 «Тошкент» от заводи коллективи ўтган ярим аср мобайнида салмоқли ютуқларни қўлга киритди. Корхонада боқилаётган отларнинг наслини яхшилаш, янги зотларни яратиш соҳасидаги ишлар диққатга сазовордир. Шу кунларда заводда Қорабайир, Владимир ва бошқа зотли 450 га яқин от, 2300 бош қорамол, 10 мингдан зиёд қўй ва шунча чўчқа ҳамда паррандалар парваришланмоқда. Ўтган йили давлатга чорвачилик маҳсулотлари сотиш халқ хўжалик плани ҳамма турлар бўйича ошириб адо этилган эди. Юбилей йилида 4 миллион сўмдан зиёд маблағ реализация қилинди. Бу муваффақиятларнинг боиси ишчи-хизматчиларнинг социалистик мусобақани авж олдирганлиги натижасидир. 25-30 йилдан бери узлуксиз меҳнат қилиб келаётган Ҳ. Бойманов, Т. Оутов, А. Ҳасанов, Т. Шодиев каби ўнлаб ишчилар заводнинг фахри ҳисобланишади. Илғор ишчи-хизматчилардан юздан ортиқ киши қимматбаҳо мукофотлар, «Жигули» автомашиналари билан тақдирландилар.

— Завод қучоғига келганимга 12 йил бўлди, — дейди биз билан суҳбатда сабзавотчилик бригадаси бошлиғи Энвер Кишмиддинов. — Хўжалигимизнинг 12 минг гектар ери бор. Бу ерда беда, ғалла ва сабзавот маҳсулотларини етиштириб, улардан мўл ҳосил олмоқдамиз. Мустаҳкам озуқа базасига эга эканлигимиз чорвачиликни тараққий эттиришда муҳим омил бўлиб хизмат қилмоқда.

Партия-ҳукуматимизнинг қарорларидан руҳланган «Тошкент» от заводи ишчи хизматчилари 1975 йилни ҳам янгидан-янги ютуқлар билан якунлаймиз демоқдалар.

Ш. МИРҲАБИБОВ,
Тошкент области.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

БЕБОШЛИКЛАРГА ЧЕК ҚЎЙИЛСИН

ПРАГА. Жаҳон касаба союзлари федерациясининг бу ерда тарқатилган баёнотида шундай дейилади: Жаҳон касаба союзлари федерацияси Чили меҳнаткашлари Бирлашган касаба союзлар маркази ташкил топган куннинг 22 йиллиги муносабати билан Чили меҳнаткашларига ва уларнинг касаба союзлар марказига қардошлик ҳис-туйғуларини изҳор этади.

Жаҳон касаба союзлари федерацияси Чили меҳнаткашлари ва демократларининг озодлик ва демократия учун олиб бораётган қаҳрамонона курашини табриклайди.

Жаҳон касаба союзлари федерацияси барча сиёсий ва касаба союз маҳбусларнинг озод этилишини талаб қилади. У Бирлашган Миллатлар Ташкилотини Чилида инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисидаги БМТ Бош Ассамблеясининг резолюциясини бажаришга Чили хунтасини мажбур этиш учун қатъий чоралар кўришга даъват этади.

БЕРЛИН. Берлиндаги сиёсий қўшиқлар фестивалининг бир куни Чили ватанпарварлари кураши билан бирдамликка бағишланди. ГДР пойтахтининг ёшлари Чилининг «Инти-Ильимани», «Апаркоа» ва «Тьемпо Нуэво» вокаль-чолғу ансамблларининг концертини гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар. Бу концертларнинг программасига хунта жаллодлари томонидан ваҳшиёна ўлдирилган Чили халқ қўшиқчиси Виктор Ҳаранинг, шунингдек шоира Виолетта Парра ва унинг ўғли коммунист-Анхель Парранинг асарлари киритилган.

БЕРЛИН. Ўз сафларига матбуот, радио ва телевидение ходимларидан етти мингдан кўпроқ кишини бирлаштирган ГДР Журналистлар союзи Испания маъмурлари ишчи комиссияларининг таниқли арбоби Марселино Камачо ва унинг жанговар ўртоқларига нисбатан қўяётган айбларига қарши қатъий норозилик билдирди.

Журналистлар Союзи Мадрид олий суди номига йўллаган телеграммада ана шу суд процессининг тўхтатилишини ҳамда барча касаба союз ва сиёсий ҳуқуқларга риоя этилишини талаб қилдилар.

(ТАСС).

АҚШ давлат департаментининг баёноти

ВАШИНГТОН, 14 февраль. (ТАСС). Кипрдаги турк жамоаси раҳбарининг «Кипр республикаси федератив турк давлати» тузиш тўғрисидаги баёноти муносабати билан АҚШ давлат департаменти таассуф билдирди ва ҳар икки томонни Кипрда «музокаралар йўлига қайтишга» даъват этди.

Бу ерда эълон қилинган баёнотда айтиладики, АҚШ Кипр республикаси ҳукуматини ҳамон мамлакатнинг қонуний ҳукумати деб билади.

СИНФИЙ КУРАШ ФРОНТЛАРИДА

ТЕНГ ҲУҚУҚ УЧУН КУРАШДА

Капиталистик мамлакатларда меҳнаткашларни камситиш, айниқса хотин-қизларнинг ҳуқуқларини оёқ ости қилиш, шунингдек уларнинг меҳнатини паст баҳолаш ҳоллари ҳамон давом этиб келаётир. Хотин-қизларнинг эркаклар билан тенгма-тенг бажарган ишларига кам ҳақ тўлаш тартиби ҳалигача сақланиб келмоқда.

Халқаро хотин-қизлар ташкилоти ўтказган текширишларнинг натижасига қараганда, Ғарбдаги саноати ривожланган мамлакатларда ҳам хотин-қизлар эркаклар қатори бажарган баббаравар меҳнатлари учун 50-80 процент кам иш ҳақи олаётганликлари маълум бўлди.

Кўпчилик Ғарб мамлакатларида эркакларга нисбатан хотин-қизлар ўртасидаги ишсизлик анча миқдорни ташкил этмоқда. Чунончи, Қўшма Штатларда эркакларга нисбатан хотин-қизлар ўртасидаги ишсизлик даражаси 2 баравар кўпроқ.

— Қўшма Штатларда хотин-қизлар ҳуқуқини тенглаштириш проблемаси ҳамон энг жиддий проблемалардан бири ҳисобланиб келаётир, — деди Халқаро хотин-қизлар йилига бағишланган маросимни очишда АҚШ меҳнат министри П. Бреннан.

Хотин-қизларни камситиш Англияда ҳам юксак поғонага кўтарилган. Бу ҳол жамиятнинг турли доираларида ҳар хил кўринишларда акс этиб турибди. Ишчиларнинг иш билан бандлиги масаласи билан шуғулланувчи министрликнинг бу ерда эълон қилинган докладида юқоридаги фикрлар баён этилган. Мамлакатда ишлаб турган 9 миллион меҳнаткаш аёлдан асосий кўпчилиги эркаклар билан бир хилда бажарган ишлари учун ҳамон улардан кам иш ҳақи олиб келмоқдалар. Бу мамлакатдаги ишчиларнинг 34 процентини ўз ичига олади.

Хотин-қизларнинг умуман юксак малакага эга бўлишлари учун бу ерда мутлақо шарт-шароит йўқ. Чунки, улар ҳар доим кам ҳақ тўланадиган иккинчи даражали ишларда фойдаланиладилар.

Англия хотин-қизлари бундан 50 йил муқаддам бўлгани сингари олий ўқув юртларига, айниқса гуманитар фанлар ўқитиладиган ўқув юртларига кириб ўқишлари мутлақо мумкин эмас. Мамлакат социал таъминотида ҳам хотин-қизлар ҳуқуқи ғоятда камситилади. Уларнинг меҳнат фаолиятлари ва малакалари эркакларникидан ортиқ бўлган тақдирда ҳам кам пенсия тайинланади.

Яқинда Бонида матбуот конференцияси бўлиб ўтди. Бунда ГФРда хотин-қизларнинг барча ҳуқуқларини, чунончи давлат ва ижтимоий ҳаётда уларнинг тенг ҳуқуқларини таъминлашни талаб этилди ва бунинг учун курашга даъват этилди. Тарқатилган махсус мурожаатда юқоридаги фикрлар кенг баён этилади.

Бу йил хотин-қизларни ҳимоя қилишга бағишланган кураш йилидир. Парижда француз хотин-қизлар союзи миллий кенгашининг мажлиси ана шу мавзуга бағишланди. Бунда миллий кенгаш аъзоси Н. Зайднер ўз докладида Франция хотин-қизлари биринчи навбатда ишсизлик туфайли оғир ҳаёт кечиришаётгани, улар қаттиқ эксплуатация қилинаётганликлари ва энг кам иш ҳақи олаётганликларини таъкидлади.

Швейцария хотин-қизлар жамиятлари ассоциацияси мамлакатдаги социал-иқтисодий ҳаётда эркаклар билан бир қаторда хотин-қизларга конституция қонунлари билан гарантияланган ҳақиқий тенг ҳуқуқ берилишини талаб қилиб чиқди. 250 та хотин-қизлар ташкилотларини бирлаштирган бу ассоциация мамлакат конституциясига «қонун олдида эркаклар билан хотин-қизларнинг тенглиги» тўғрисидаги тузатиш киритилишини қатъий талаб қилди.

Конституция, дейилади ассоциация баёнотида, Швейцария хотин-қизларига эркаклар билан бир қаторда уларнинг меҳнатига бир хилда ҳақ тўланишини, билим, профессионал таълим олишларига баббаравар имконият яратилишини, ишга жойлашишда тенг ҳуқуқ берилишини гарантиялаб қўйиши керак.

Ҳозирги пайтда Швейцария хотин-қизлари эркаклар билан бир хилда бажарган ишлари учун улардан 1,5 баравар кам иш ҳақи олмоқдалар.

Швейцария бирлашган касаба союзларининг раиси Э. Цаноканинг айтишича, хотин-қизларнинг тенг ҳуқуқлиги учун кураш ҳозирги кунда ҳам энг асосий масала бўлиб қолмоқда. У бутун мамлакат жамоатчилигини Швейцария хотин-қизларининг билим олишларида, касб танлашларида ва бошқа соҳаларда эркаклар билан бир қаторда тенг ҳуқуқ берилишига эришиш учун курашишга даъват этди. Э. Цаноника мамлакатда болалар боғчалари ва куни узайтирилган мактаблар тармоғини кўпайтиришни ҳам талаб қилиб чиқди.

Касаба союзлар, Швейцария меҳнат партияси, мамлакатдаги бошқа ижтимоий ташкилотлар Бирлашган Миллатлар Ташкилоти томонидан хотин-қизлар халқаро йили деб эълон қилинган 1975 йилни хотин-қизлар манфаатларини ҳимоя қилиш ҳамда уларни ижтимоий ҳаётга кенг жалб этиш кампаниясига айлантириш учун курашаётганликларини билдиришган.

Капиталистик мамлакатларда халқаро хотин-қизлар йили чинакам катта кампанияга айланмоқда. Хотин-қизларнинг ҳақ ва ҳуқуқлари учун кураш доираси кун сайин кенгайиб бормоқда.

Николай КУЛИКОВ.

ЧЎЛ ЎҒЛОНЛАРИ

Николай Куликов — серқуёш диёримизнинг жўшқин куйчиларидан бири. У яратувчи инсон меҳнатини, чўлларни забт этаётган баҳодирлар жасоратини улуғловчи бир неча шеърий асарлар муаллифи. Шоирнинг 50 ёшга тўлиши ва унинг ўзбек совет адабиёти ютуқларини пропаганда қилиш соҳасидаги хизматлари инобатга олиниб, у яқинда Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан тақдирланди.

I.

Кабина ичида уч ўғлон
Тун бўйи ухламай кетдилар,
Йўл иссиқ, мисоли дош қозон,
Олти юз чақирим ўтдилар!
Кабина ичида нон кавшаб,
Чойни ҳам ичдилар чайқалиб.
Брезент кузовда ел қақшаб.
Қутирди ўзича бонг чалиб.
Сув кони ҳақида борар гап,
Уфқнинг ортида ер кавлаб,
Қаро ер кўксини пармалаб,
Одамлар ишлашар у ерда.
«Вездеход» қум сочиб боркан,
Унда уч биродар елкадош.
Манглайлар иссиқдан ёнаркан,
Уч ўғлон иссиққа бермай дош,
Куйлаклар ечилиб,
Елкалар яланғоч,
Шаббода эсса ҳам йўқ ҳаво.
Шаббода эсса ҳам дим ҳаво,
Туришга, ётишга йўқ имкон,
Суяклар сирқирар,
Зўр дардга бўлгандай мубтало.
Бири дер:
— Эҳ, қани бир соат мизғисак...
Иккинчи ўғлон дер:
— Кечиксак у ерда иш тўхтар...

II

Уфққа чекинди
Дим ҳаво.
Уфққа чекинди
Оташ ҳам.
Осмонда ёндилар юлдузлар,
Соялар солдилар юлдузлар.
Саҳрода салқинлик ҳукмрон,
«Вездеход» тўхтади бир замон.
Кўкракка урар қум,
Белкурак кафтидан
Симобдай сирғалиб
Тушар қум...

III

Барханларда қолар чуқур из,
Гўё ўтган ҳорғин бир карвон
Ерга тушар бир юлдуз,
Интилади унга уч ўғлон.
Шабнамлардан қумлар бўлиб нам,
Этикларга ёпишган маҳкам.
Гандираклар уч ўғлон ҳар дам,
Қоқилтирар қум тепа-ғарам...
Тўппа-тўғри ўтар уч ўғлон,
Пайдо этиб янги бир сўқмоқ.
Юлдуз эриб гўё муз парча,
Тонгнинг билак узуги порлар.
Қора осмон ўраган парда
Бир чеккада оқариб борар.
Совуқ саҳро уфқида яллиғ,
Ловуллайди қирмиз аланга.
Қуёш шошмай кексалар янглиғ
Аста-секин чиқар баландга.
Барханларда қолар чуқур из,
Гўё ўтган ҳорғин бир карвон.
Оқаришиб учмоқда юлдуз,
Интилмоқда унга уч ўғлон.
На инграш,
На нола,
На оҳ-воҳ.
Ғижирлайди Вахтангнинг тиши.
Вахтанг ёнар, тани оташгоҳ,
Қулоғида тақа товуши.
Оёғининг остида лак-лак
Тақа изи бўлади пайдо.

* * *

Илья намлаб румолни аранг,
Ёпиб қўяр Вахтанг манглайин.
Кўзни очиб ғажийди Вахтанг
Ғилдиракнинг мислик жўмрагин.
Кўзни очиб Вахтанг аланглар:
Алёшка...
Қум...
Илья...
Сукунат.
Қулда жўмрак, зўр-базўр англар,
Яна хаёл, шовқин тумонат.
Илья яна турар ўрнидан,
Елкасига ортиб ғилдирак.
Сароб ўтар кўзи ўнгидан.
Алданади, бир зум ғулдираб,
Тўхтаб қолар яна янгидан.
Кўзи тинар тез-тез бош гангиб.
Куйлагини йиртиб енгидан,
Пешонасин боғлайди тангиб,
Қўлларидан мадори қочар,
Илья фикри бир хилдир, аммо:
Тўхтамайман, сўнгги дамгача
Боражакман олға...
Олға доимо...
Бироқ қуёш мисоли тўқмоқ,
Юксаклардан ерга урилар
Тутаб ёнар атрофда янтоқ.
Борлиқ тутаб, ўтдай гуриллар.
Қилт этмас шаббода.
Иссиқ дим ҳавода
Сув кони томондан бир хабар
Қайдадир бош узра тириллар:
Нуқталар... нуқталар... тирелар...
Тил қотар, қурир лаб ва ўша
Бир фикр дилда жо:
«Оёқда жоним бор
Ва шунга яраша
Етгайман,
Етгайман,
Ҳеч сўзсиз, Мутлақо...»

Азиз АБДУРАЗЗОҚ таржимаси.

Чимён тоғи бағрида чанғи учиш ишқибозлари учун кўпгина қулайликлар яратилмоқда. Бир неча йил бурун спортчилар юқорига чиқиш учун қийналар ва кўп вақт сарфлар эдилар. Эндиликда улар осма арқон йўл орқали осонгина кўзланган маррага кўтарилмоқдалар ва тезкорлик билан чанғи учиш завқини сурмоқдалар. Суратларда: чанғи учувчиларга мўлжалланган осма арқон йўл ва қорли чўққи манзараси.

В. Таран фотоси.

Саҳифада:

ЗАМОНДОШЛАРИМИЗ МАДҲИ

БУХОРО МИНЕРАЛ СУВИ

ЯНГИ ХУЖАЛИКЛАРДА ИШ ҚИЗҒИН

ИСТИҚБОЛИ ПОРЛОҚ ЖОЙЛАР

ДУСТЛИК ЛАВҲАЛАРИ

ЭКСПОРТДА — УРТА ОСИЁ ТУЯЛАРИ

Ахборот

ОБЛАСТЛАРДАН ДАРАКЛАР
ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР

ҚУРИҚДА

«Қирққиз» массиви ва унинг давоми «Элликқалъа», «Ёнбошқалъа» массивларини ўзлаштириш ишлари тезкорлик билан олиб борилмоқда. Утган йили «Ёнбошқалъада» ташкил қилинган хўжаликлар, Тўрткўл ва Беруний районлари хўжаликларининг кўчма бригадалари дастлабки мавсумдаёқ гектаридан 35-45 центнердан хирмон кўтардилар. Бу ерда пахтакор, механизаторлар учун уй-жойлао, маданий-маиший объектлар қурилиши жадал суръатда давом этмоқда. «Каракалпакирсовхозстрой» бошқармасига қарашли «Кирккизсовхозводстрой» трестининг тузилиши яхши самаралар беряпти.

ТАРАДДУД

Улуғ Ватан урушидаги ғалабанинг 30 йиллиги олдидан автоном республика шаҳар ва районларида, завод ва фабрикаларида колхоз ва совхозларида, клуб ва маданият саройларида Совет Армиясининг қаҳрамонона жангномасини акс эттирадиган кўргазмалар, фотостендлар ташкил қилинмоқда. Уруш ветеранлари, Совет Иттифоқи Қаҳрамонларининг ишчи-хизматчилар билан учрашувлари ўтказиляпти. Буюк ғалабанинг тарихи ва моҳияти ҳақида савол-жавоб кечалари ва суҳбатлар уюштирилмоқда.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.
Наманган

ҚАНДИЁН ҒИШТИ

Янгиқўрғон районидаги Қандиён адирларининг соз тупроғи кўпдан бери қурилиш мутахассисларининг эътиборини тортиб келарди. Адир тупроғи таркибини текшириб кўрилганда, ундан аъло навли пишиқ ғишт тайёрлаш мумкин эканлиги аниқланди. Бу ерда ғишт заводи бунёд этиш ишлари бундан икки йил аввал бошлаб юборилган эди. 6-ремонт қурилиш бошқармаси коллективи қурилиш ишларини олиб борди. Ниҳоят, ўтган йилнинг охирида бошқарма қурувчилари ғишт заводини фойдаланишга топшириш ҳақидаги рапортга имзо чекдилар. Қандиён тупроғидан ясалган дастлабки ғишт қолипдан кўчирилди. Энди асирлар бўйи кимсасиз ётган Қандиён адирларининг истиқболи порлоқ. Қисқа муддат ичида корхона атрофида 300 уй-жой ва маданий-маиший бинолар қуриш кўзда тутилмоқда.

«НАВБАҲОР»

Поп районидаги Ленин орденли Ленин номли совхоз меҳнаткашлари ўзларининг «Навбаҳор» ашула ва рақс ансамбли талантлари билан фахрланадилар. Ансамбль қатнашчилари ижро этган ёқимли куй ва қўшиқлар, нафис рақслар санъат муҳлисларини ўзига ром этмоқда. 16-мактаб ўқитувчиси Ҳусанбой Ҳайдаров раҳбарлик қилаётган бу ёш коллективнинг ташкил этилганига кўп вақт бўлганича йўқ. Лекин унинг 30 иштирокчисидан айримлари ҳозирданоқ довруғ қозониб олди.

О. ЖУМАНАЗАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири

ҚАРҒАЛАР УЧДИ, ҚАРАНГ

БИР ПАРДАЛИ КОМЕДИЯ

Фельетон

Қатнашувчилар:

Бекжон МАМАТОВ — 1938 йилда туғилган. Жамбул шаҳридан. Қинғир ишлари учун кўп марта судланган. Ҳеч қаерда ишламайди. Тошкентнинг чекка-чеккаларидаги бозорларда чайқовчилик қилиб юради.

Хожиакбар УСМОНОВ — 1938 йилда туғилган. Тошкентлик. Хўжайли шаҳридан Тошкентга тўп-тўп ноёб атлас келтириб сотади.

Абдураҳмон ЮСУПОВ — 1940 йилда туғилган. Тошкентлик. Ленинград шаҳридан парча сингари ноёб буюмлар олиб келиб сотади.

Султон ТУРСУНОВ — 1939 йилда туғилган. Чайқовчиликда Абдураҳмоннинг шогирди. У билан Ленинград шаҳрига қатнаб туради.

Саҳна очилгани йўқ. Парда олдига «Қарғалар»ни айтганича Бекжон чиқади.

БЕКЖОН: —
Қарғалар учди, қаранг.
Катта бозор йўлига.
Ушланиб қолмай яна,
Баъзи бировлар қўлига.

Сут идиш кўтариб, Хожиакбар киради.

ХОЖИАКБАР — Аломат, Саломат, Шаҳло, Муқаддас,

Опқолинг, адашманг, келди хон атлас.

Абдураҳмон билан Султон пайдо бўлади. Қўлларида катта портфель.

АБДУРАҲМОН — Мулла Султонбой, папкалар муборак бўлсин?

СУЛТОН — Ўзларига муборак, Абдураҳмон домла.

Кетишади. Парда аста очилади. Тошкентдаги чайқов бозорларидан бири. Биров сотяпти, биров оляпти.

БЕКЖОН (Харидор аёлга) — Сизга нима керак эди, хола?

АЁЛ — Атлас. Тозасидан бўлса. Келин қилмоқчиман, айлансин.

БЕКЖОН — Тивит рўмол бор, юмшоққина. Асл мол-да, ўзиям. Гуржистондан олиб келганмиз. Келинингиз хурсанд бўлади.

АЁЛ — Шунақами? Қани, кўрсатинг-чи, айлансин.

Бекжон нарироқда тугун кўтариб турган холасига имлайди. Кампир югуриб келади.

БЕКЖОН — Манови онахонимизга кўрсатинг. Аста... бегона кўз тушмасин.

Аёл рўмолни кўради.

АЁЛ — Неча пул сўрайсиз, айлансин?

БЕКЖОН — От билан туя бўлармиди. 100 сўм берсангиз бўлади.

АЁЛ — Фабриканики экану, намунча қиммат сўрайсиз?

БЕКЖОН — Сўранг, сўраганнинг айби йўқ.

АЁЛ — 50 сўм.

БЕКЖОН — Майли, тилингизга шакар. Озроқ қўшинг. Ўзимизга 50 дан тушган.

АЁЛ — Майли, 55 сўм бўла қолсин.

БЕКЖОН — Сал қўшинг.

АЁЛ — Келинг, 56 сўм.

БЕКЖОН — Бор барака, буюрсин. Келинингиз маза қилиб ўрасин.

Аёл рўмолни олиб, сумкасига солади. Кета бошлайди.

БЕКЖОН (Чақириб) — Ҳой, хола, бери келинг. Боя атлас девдингизми? Хов анови йигитда бор. (Холасига). Ҳисоблаб турибсизми, қанча қолди?

ХОЛА — Олтита.

БЕКЖОН — Ўни кетди. Ўнидан 265 сўм нақд қолди. Баракасини берсин. (Бир қарияга кўзи тушади). Тивит рўмол бор, отахон. (Чол индамай кетади).

Бояги аёл Бекжон кўрсатган йигит — Хожиакбарнинг олдига боради. У олазарак бўлиб турибди.

АЁЛ — Ўғлим, сизда атлас бор эканми?

ХОЖИАКБАР — Нима?

АЁЛ — Бир кийим турли атлас керак эди.

ХОЖИАКБАР — Пулидан қочмасангиз, топиб бераман, хожатингиз чиқсин.

АЁЛ — Қанча сўрайсизлар?

ХОЖИАКБАР — 100 сўм.

АЁЛ — Метри 8 сўмга ҳам бормайди-ку, айлансин. Бир кийимлигига шунча сўрайсизларми?

ХОЖИАКБАР — Бу ер магазин эмас, бозор. Чидаганга чиқарган.

Хожиакбар нарироқ бориб, қўйнидаги бир ўрам атласни аста қўлига олади-да, қайтади. Кўрсатади.

ХОЖИАКБАР — Қиёматда! Келини кийсин, қайнонаси куйсин.

АЁЛ (кўздан кечириб) — Айлансин, мани билмайди, дейсизми, бу унақасидан эмас.

ХОЖИАКБАР — Эй, олмасангиз қўйинг. Бировники, менга миси юқмайди. 90 сўм бера қолинг. Эгасини бир амаллаб кўндираман.

АЁЛ — 80 сўм.

ХОЖИАКБАР — Келинг, мендан нима кетди, хожатингиз чиқсин.

Чуруллаган ҳуштак овози келади. Хожиакбар кийимликни аёлда қолдириб, ура қочади. Бозордаги олиб-сотарлар бир зумда тарқалиб кетишади. Милиционер йигит бўш қолган майдондан, ҳа сенларнними, дегандай мағрур ўтади. Бақрайиб турган бояги аёлга кўзи тушади.

МИЛИЦИОНЕР — Бу ерда нима қилиб турибсиз? Қани, уйингизга боринг.

АЁЛ — Келин қилмоқчиман, айлансин. Озроқ майда-чуйда олай деб тушувдим. Бошингда чолинг бўлмагандан кейин қийин экан.

МИЛИЦИОНЕР — Гапни чўзманг, она! Бу ер бозор эмас, Отчопарга боринг! Чайқов ўша жойда (Кетади).

АЁЛ (ҳайрон бўлиб) — Вой, тавба. Бу ер чайқов эмасмиш. (Қўлидаги атласга қараб). Буни нима қилдим? Пулини олмадию.

Хожиакбар пайдо бўлади.

ХОЖИАКБАР — Турибсизми, онахон, қани чўза қолинг.

Аёл пулни санаётганида, Хожиакбар ҳеч нарса билмагандек тескари қараб туради. Пулни олади. Кампир кетади. Чайқовчилар яна бирин-кетин йиғила бошлайди. Абдураҳмон билан Султон кириб келади. Қўлларида папка. Олазарак. Улар кўтара савдо қиладиган харидорни қидиришарди. Тўладан келган чайқовчи аёл рўпарадан чиқади.

ХОТИН — Нималарингиз бор?

АБДУРАҲМОН (чўзибгина) — Парча.

ХОТИН — Қанча?

АБДУРАҲМОН — Топилади.

ХОТИН — Бўладиганини айтинглар. Борини олиб қоламан.

Султон яқинлашиб келаётган милиционерларни кўриб қолади. Ранги қув учади.

СУЛТОН — Қоч, Абдураҳмон!

АБДУРАҲМОН — Нима?

СУЛТОН — Келди!

Парда аста бекилади. Милиционерлар аввал Бекжон билан холасини, ундан кейин Хожиакбарни, энг сўнгида Абдураҳмон билан Султонни олиб ўтишади.

Усмон ЮСУПОВ.

СОВЕТ КИШИЛАРИ ФАЗИЛАТИ

ИБРАТ ОЛСА АРЗИЙДИ

Илья Лазаревич Филковскийлар оиласи Раҳима билан девор қўшни эди. Икки оиланинг бола-чақаси иноқ, аҳил, иззат-ҳурматда бўлишди. Бир-бирларининг урф-одатларини, тилини ўрганишди. Бир-бирларининг дастурхонидан биргалашиб ош ейишди, меҳмонларни бирга кутишди.

Илья Лазаревичнинг ўғил-қизлари балоғатга етиб турмуш қуришди. Хизмат билан улар узоқ шаҳарларга кетишди. Илья Лазаревичнинг кексайиб қолган хотини вафот этиб, ёлғиз қолди. Девор қўшниларнинг дўстлиги ва меҳрибонлиги тобора ортга борди. Чолнинг кўнгли ўксимасин деб девордан эшик ҳам очиб қўйишди.

— Илья буваларинг қозон-товоқ қилмасин,—деди Раҳиманинг отаси—Исо бува. У болаларига мўйсафиднинг аҳволи ва иссиқ-совуғидан хабар олиб туришни тайинлади.

Исохон бува Илья Лазаровичнинг олдига келиб кўнглидаги гапни айтди:

— Ёлғизлик ёмон. Ҳовлингизни давлатга ўтказиб, менинг бир ҳоналик уйимга кўчиб киринг.

Шундай бўлди ҳам. Мана Лазарович Исохон буваларнинг уйига кўчиб ўтганига 20 йил бўлди. Иккала қария улфатда. Ёши тўқсонга бориб қолган икки кекса бир-биридан ажрамайди. Исохон бува Илья Лазаровичга «Илёс» деб исм қўйган. Илёс буванинг қўлидан китоб тушмайди. У кўз ойнак тақмай мутолаа қилади. Исохон бува биология ва географияга оид китобларни кўпроқ ўқийди.

Илёс бува дўстининг катта қизи Раҳимани ўз қизидай, унинг бола-чақаларини ардоқлайди, эркалатади. Раҳима эса Илёс бувани ота дея чақиради, уни иззат қилади.

— Иккита фарзандим бор эди, Раҳима билан учта бўлди. Невара-чевараларим ўндан ошди,—дейди Илёс бува мағрурланиб.

Тошкент шаҳар Ефремов кўчасида истиқомат қилувчи икки оиланинг дўстлиги маҳалладагиларга намуна. Ёшу-қари икки бу оилага ҳавас билан боқиб, суҳбатда бўладилар.

И. РАҲМАТУЛЛАЕВ.

Ҳар тўғрида

КАРВОН... ГДРГА БОРМОҚДА

Ўзбекистон ва Туркманистоннинг Қорақум ҳамда Қизилқумдаги фермаларидан Ўрта Осиё туяларидан бир нечтаси Чирчиқ дарёси соҳилида жойлашган Ўрта Осиё зонал зоокомбинати марказий базасига етказиб берилди. Орадан бир неча кун ўтгач, ана шу туялар темир йўл орқали узоқ сафарга — Германия Демократик Республикасига жўнашн керак. Берлин ҳайвонот боғи комбинатдан ўттизта туя юборилишини илтимос қилди, тағин учта туя бошқа хорижий мамлакатларга жўнатилади.

Корхона портфелида дашт тошбақалари, саҳродаги ёввойи мушуклар, қорақулоқлар, қор қоплонлари, тус товуқлар ва бошқа жонивор ҳамда паррандалар кўплаб юборилиши сўралган ҳужжатлар бор.

ҚИЗИЛҚУМДА ШИФОБАХШ СУВ

«Зарафшон» — «Иссиқ булоқ» маршрути бўйича қулай автобуслар мунтазам қатнай бошлади. Зарафшон бинокорлари ва олтин қазувчилари, Навоий кимёгарлари ва энергетиклари, Томди ва Конимех чорвадорлари, Бухоро ва Самарқанд аҳолиси «Иссиқ булоқ»қа даволангани боряпти.

Ҳозир Бухоро областининг бир қанча районларида бир неча минерал булоқ бор. Асаб касаллиги ва бошқа хил касаллиги бўлган кишилар шу булоқларга бориб даволаняпти.

Яқинда Бухоро районидаги «Маданият» колхози территориясида янги бир булоқ топилди ва шунинг асосида «Бухоро минерал суви» чиқарувчи цех ташкил этилди. Шу ерда 120 ўринли шифохона очиш ҳам кўзда тутилган.

(ЎзТАГ).

Реклама ва эълонлар

КОЛХОЗЛАР, СОВХОЗЛАР ВА БОШҚА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ОРГАНЛАРИ ҲАМДА КОРХОНАЛАРИНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«УЗСЕЛЬХОЗТЕХНИКА»

ЎЗБЕКИСТОН «УЗСЕЛЬХОЗТЕХНИКА» БИРЛАШМАСИНИНГ ОРГАНЛАРИ

БЕЛГИЛАНГАН ТАРТИБГА БИНОАН ЧОРВАЧИЛИК ФЕРМАЛАРИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ УЧУН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ТЕХНИКАСИ ВА УСКУНАЛАРИГА

1976 ЙИЛГА ЗАЯВКА ҚАБУЛ ҚИЛИШ БЎЙИЧА ИШЛАР ОЛИБ БОРАДИ

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, Ўзбекистон ССР Совхозлар министрлиги, Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлиги, Ўзбекистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министрлигининг колхозлари, совхозлари ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик ташкилотлари ва корхоналари, шунингдек қишлоқ хўжалик техникаларига эҳтиёжи бўлган бошқа министрлик ва маҳкамалар 1976 йилга заявка бериш масаласи юзасидан

«УЗСЕЛЬХОЗТЕХНИКА»НИНГ ХУЖАЛИК ЖОЙЛАШГАН ЕРДАГИ РАЙОНЛАРАРО ВА РАЙОН БИРЛАШМАЛАРИГА МУРОЖААТ ҚИЛСИНЛАР!

«УЗСЕЛЬХОЗТЕХНИКА»нинг районлараро ва район бирлашмалари заявка беришнинг тартиби билан таништиришлари. ҳамда барча колхоз, совхоз ва бошқа қишлоқ хўжалик корхона ҳамда ташкилотларини зарур заявка ҳужжатлари: заявка бланкалари, 1976 йилга қишлоқ хўжалик техникалари заказн учун справочниклар каталоглари, расчет формалари билан таъминлашлари, шунингдек, асосли заявкалар тузишда, қишлоқ хўжалик экинларини етиштириш ва йиғиб-териб олиш, чорвачиликдаги оғир меҳнат жараёнларини комплекс механизациялаштириш ва корхона хўжалигини ривожлантириш учун машиналар типи ва маркаларини танлаб олишда малакали консультация беришлари ва ёрдам кўрсатишлари керак.

Колхоз, совхоз ва бошқа қишлоқ хўжалик корхона ва ташкилотларининг заявкалари расчетлар асосида тузилган, ҳамда техника сотиб олиш учун молиявий томондан таъминланган бўлиши лозим.

КОЛХОЗ, СОВХОЗ ВА БОШҚА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК КОРХОНА ҲАМДА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ!

Қишлоқ хўжалик техникаларига заявка тузишга диққат билан қаранг.

ЗАЯВКАЛАРНИ ЎЗ ВАҚТИДА БЕРИНГ

Айниқса, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ҳамма жараёнларини: далачилик, боғдорчилик, чорвачиликни комплекс механизациялаштиришнинг янги техникалари учун заказ беришга алоҳида эътибор қилинг.

Шуни унутмангки, хўжалик учун зарур бўлган машина ва ускуналарни техникавий жиҳатдан саводли белгилаш қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида янги техникани жорий этиш ҳамда хўжалигингизда меҳнат унумдорлигини ошириш имконини беради!

«УЗСЕЛЬХОЗТЕХНИКА» БИРЛАШМАСИ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 18.30 — ТОШКЕНТ. 18.35 — Болалар учун кўрсатув. 19.20 — «Ахборот». 19.25 — Идеология ва ҳаёт. 19.55 — Экран хандаси. 20.35 — «Ахборот». 20.55 — Дала ишлари кундалиги 21.15 — Концерт. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Тўйларимиз, ўйларимиз. **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 10.00 — ТОШКЕНТ. 10.05 — Янгиликлар. 10.15 — Фильм-концерт. 10.40 — Шоирлар болаларга. Уйғун. 11.30 — Ўқув кўрсатуви. 18.30 — МОСКВА. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Киносаёҳатчилар клуби. 20.15 — Совет Иттифоқи чет эллик дўстлар нигоҳи билан. 20.30 — Янги аттракцион (бадиий фильм). 22.00 — Ҳужжатли кино экрани (Тошкент). 22.30 — Композитор О. Фельдцманнинг ижодий кечаси. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 18.30 — ФРУНЗЕ КЎРСАТУВЛАРИ.

17 ФЕВРАЛЬ — ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 18.00 — ТОШКЕНТ. 18.05 — Кинофильм. 18.30 — «Ўша йигит учун». 18.50 — Оламда нима гап? 19.10 — «Ахборот». 19.25 Беш йилликни муддатидан илгари бажарамиз (Москва). 20.10 — Машҳур совет композиторлари. Д. Шостакович. 20.50 — «Ахборот». 21.10 — Чорвадорларнинг янги марралари. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Фауст (телеспектаклнинг 1-қисми). **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 18.00 — МОСКВА. 18.30 — Буратино кўргазмаси. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Мультфильм. 19.25 — Кинокўрсатув. 21.10 — Василий Тёркин (фильм-спектакль). 22.00 — Ҳужжатли фильм. 22.30 — «Сизнинг фикрингизча». 23.30 — Спорт кўрсатувлари. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 18.00 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 16/II да Этик кийган мушук (12.00), Жизель (19.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 16/II да Қароқчилар (кундузи), Оқшомдан тушгача (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 16/II да Туркман қизи (12.00, 19.30), 17/II да Олифта.

КИНО

Тонг — «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (10.00, 15.00, 16.30, 21.00), «ҚОЗОҒИСТОН» (11.00, 15.00, 19.00, 21.00), «МОСКВА» (12.30, 21.15).

Севишганлар қиссаси — «ҚОЗОҒИСТОН» (12.00, 13.00, 16.00, 17.00, 20.00), «ДРУЖБА» (11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 20.00).

«ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ҚОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Тошкент Давлат университетининг юридик факультети ҳамда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Фалсафа ва ҳуқуқ институти коллективлари Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, кафедра профессори

Ориф Ҳакимович РАСУЛЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оиласига чуқур таъзия билдирадилар.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР
Коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Эълонлар — 338142.
Р. 01227. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. — 40.